

धुर्कोट गाउँपालिका
गुल्मी जिल्ला, प्रदेश नं. ५, नेपाल

धुर्कोट राजपत्र

वर्ष : २ अंक : १९

भाग : २

गाउँ कार्यपालिकाबाट मिति २०७४/०५/०३ मा स्वीकृत भएको पशुविकास कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि २०७४ बमोजिम सार्वजनिक जानकारीको लागि देहाय बमोजिम प्रकाशन गरिएको छ ।

पशुविकास कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि
२०७४

आज्ञाले
लोकहरि थापा
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

कार्यविधि संख्या :-	१५
---------------------	----

पशुविकास कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि २०७४

गाउँ कार्यपालिकाबाट स्वीकृत मिति :-	२०७४/०५/०३
-------------------------------------	------------

धुर्कोट गाउँपालिका

बर्बोट, गुल्मी
५ नं. प्रदेश
नेपाल

पशुविकास कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि २०७४

प्रस्तावना

यस गाउँपालिकामा पशुजन्य वस्तुको उत्पादन बृद्धि गर्न र नयाँ रोजगारी सिर्जना गर्न गाउँपालिकाले पशुजन्य व्यवसायको प्रवर्धन गर्ने उद्देश्य राखेको छ । उपेक्षित उद्यम व्यवसायको सिर्जना त्यस्ता ठाउँमा मात्र हुन सक्छ, जहाँका मानिसमा उद्यमको सम्भावना, त्यसमा विशेषता, सम्भावित जोखिम एवं उद्योगले प्रदान गर्न सक्ने फाईदाबारे केलाउन सक्ने र व्यवसायिक योजनाको खाका तयार गर्ने क्षमताको विकास भएको हुन्छ । गाउँपालिकाको स्पष्ट व्यवसायिक योजनाको खाकाले उद्यमी एवं व्यवसायी सबैलाई कुनै उद्यम वा व्यवसाय सुरु गर्ने वा नगर्ने भन्ने विषयमा दिशा प्रदान गर्दछ । नेपालको संविधान २०७२ मा भएको व्यवस्था तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ को दफा ७४ ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी धुर्कोट गाउँपालिका, गाउँ कार्यपालिकाको मिति २०७४/०९/०३ को बैठकले यो कानून बनाएको छ ।

परिच्छेद-१ प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

- (१) यस कार्यविधिको नाम “धुर्कोट गाउँपालिकाको पशुविकास कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि-२०७४” रहेकोछ ।
- (२) यो कार्यविधि तुरुन्त प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा :

विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा,-

- (क) “अध्यक्ष” भन्नाले धुर्कोट गाउँपालिकाको अध्यक्ष सम्झनुपर्छ ।
- (ख) “उपाध्यक्ष” भन्नाले धुर्कोट गाउँपालिकाको उपाध्यक्ष सम्झनुपर्छ ।
- (ग) “उत्पादक” भन्नाले पशुजन्य वस्तु उत्पादन गर्ने पशुपालक वा कम्पनी वा फार्म वा सहकारी उत्पादक सम्झनुपर्छ ।

- (घ) “एजेन्ट” भन्नाले पशुपालक उद्यमी, व्यवसायी, पशुपंक्षीजन्य वस्तुहरूको कारोबार गर्ने दर्तावाला व्यक्ति सम्भन्तुपर्छ र सो शब्दले संगठित संस्थाको प्रतिनिधिलाई समेत जनाउँछ ।
- (ङ) “कार्यपालिका” भन्नाले धुर्कोट गाउँ कार्यपालिका सम्भन्तुपर्छ ।
- (च) “कोष” भन्नाले यस कार्यविधि बमोजिम स्थापित पशुपंक्षीजन्य व्यवसाय प्रवर्द्धन कोषलाई सम्भन्तुपर्छ ।
- (छ) “पशुपालक” भन्नाले यस कार्यविधिको प्रयोजनका लागि कसैको जग्गा करारमा लिई वा आफ्नै जग्गामा व्यावसायिक पशुपालन गर्ने पशुपालक, कृषक तथा पशुपालक समूह, पशुपालक व्यवसायी, पशुपंक्षी फर्म र सहकारी समेतलाई सम्भन्तुपर्छ ।
- (ज) “पशु” भन्नाले अनुसूची (१) मा उल्लेख भए बमोजिमका विषयसँग सम्बन्धित उपक्षेत्रलाई सम्भन्तुपर्दछ र सो शब्दले परम्परागत, अर्धव्यावसायिक तथा व्यावसायिक पशुपालनलाई समेत जनाउँछ ।
- (झ) “फार्म” भन्नाले व्यावसायिक प्रयोजनको लागि अनुसूची (१) बमोजिमका पशुजन्य उत्पादनका लागि सञ्चालन गरिएको पशुपंक्षी फार्म सम्भन्तुपर्छ ।
- (ञ) “पशुपंक्षी बजार” भन्नाले पशुपंक्षी वा पशुपंक्षीजन्य उत्पादित वस्तुहरूको ग्रेडिङ, प्याकेजिङ्ग, ढुवानी, भण्डारण, वितरण तथा सो उपजको बिक्री वितरण गर्ने पशुपंक्षी बजार सम्भन्तुपर्छ ।
- (ट) “पशुजन्य वस्तु” भन्नाले कृषकले कुनै पशुजन्यबाट उत्पादन गरेको उपभोग्य पशुजन्य वस्तु सम्भन्तुपर्छ ।
- (ठ) “पशुजन्य व्यवसाय” भन्नाले देहायको व्यवसाय सम्भन्तुपर्छ :-
- (१) पशुपंक्षी सम्बन्धित सामाग्री
  - (२) व्यावसायिक उद्देश्यले गरिने पशुपंक्षीजन्य उत्पादन ,
  - (३) पशुपंक्षीजन्य वस्तुको संकलन तथा प्रशोधन,

- (४) पशुपंक्षीजन्य उपजको व्यापार,
- (५) पशुपंक्षीजन्य उत्पादनका लागि प्रयोग हुने घाँस, औषधि, तालिमको साथै सोको उत्पादन, भण्डारण तथा वितरण,
- (६) पशुपंक्षीजन्य उत्पादनको लागि प्रयोग हुने सामग्रीहरु जस्तै: विउ, वेर्ना, नश्ल, उत्पादन, परामर्श सेवा, भण्डारण तथा वितरण,
- (ड) **“खुद्रा बजार”** भन्नाले कुनै विक्रेताले उपभोक्तालाई बिक्री गर्ने खुद्रा सामान र मूल्यलाई सम्भन्नुपर्छ ।
- (ढ) **“गाउँपालिका”** भन्नाले धुर्कोट गाउँपालिका सम्भन्नुपर्छ ।
- (ण) **“तोकिएको वा तोकिए बमोजिम”** भन्नाले यस कार्यविधि बमोजिम बनेको नियमावलीमा तोकिएको वा तोकिए बमोजिम सम्भन्नुपर्छ ।
- (त) **“थोक बजार”** भन्नाले कुनै उत्पादक वा विक्रेताले अर्को विक्रेतालाई पशुपंक्षीजन्य वस्तु बिक्री वितरण गर्ने थोक सामग्री र मूल्यलाई सम्भन्नुपर्छ ।
- (थ) **“प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत”** भन्नाले धुर्कोट गाउँपालिकाको प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत सम्भन्नुपर्छ ।
- (द) **“बिक्रेता”** भन्नाले पशुपंक्षीजन्य वस्तुहरू बिक्री गर्ने व्यापारी, कृषक, कृषक समूह, पशुपालन फार्म, सहकारी संस्था, कम्पनी वा एजेन्ट बिक्रेता समेतलाई सम्भन्नुपर्छ ।
- (ध) **“मन्त्रालय”** भन्नाले संघ तथा प्रदेशको पशु स्वास्थ्य तथा पशुपंक्षी विकास क्षेत्र हेर्ने मन्त्रालयलाई सम्भन्नुपर्दछ ।
- (न) **“व्यवसायिक पशुपंक्षीजन्य करार”** भन्नाले व्यवसायिक पशुपंक्षीजन्य वा पशुपंक्षी फार्मको सञ्चालन, पशुपंक्षीजन्य वस्तुको व्यावसायिक उत्पादन, खरिद, बिक्री, सञ्चय र बजारीकरण गर्न वा पशुपंक्षीजन्य व्यवसाय प्रबर्द्धन गर्न दुई वा सो भन्दा बढी पक्षहरू बीच भएको सम्झौता वा व्यवसायिक पशुपंक्षीजन्य करारलाई सम्भन्नुपर्दछ । यस शब्दले व्यवसायिक पशुपंक्षीजन्य प्रयोजनको लागि व्यक्तिगत वा संस्थागत रूपमा लिजमा लिन दिन वा कृषिजन्य उद्योगको लागि पशुपंक्षीजन्य वस्तु

उत्पादन वा आपूर्ति गर्न दुई वा दुईभन्दा बढी पक्षहरूबीच क्षेत्रफल, परिमाण, मूल्य र गुणस्तरको आधारमा भएको करारलाई समेत जनाउँछ ।

- (प) “**वडा**” भन्नाले धुर्कोट गाउँपालिकाको वडा सम्भन्नुपर्छ ।
- (फ) “**समिति**” भन्नाले यस कार्यविधिको दफा ५ बमोजिम गठन भएको पशुपंक्षीजन्य बजार सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समिति सम्भन्नुपर्छ ।
- (ब) “**सभा**” भन्नाले धुर्कोट गाउँसभालाई सम्भन्नुपर्छ ।
- (भ) “**संकलन केन्द्र**” भन्नाले कृषकहरूले दोस्रो बजारमा बिक्री गर्ने उद्देश्यले पशुपंक्षीजन्य उपज संकलन गरेर बिक्रेतालाई बिक्री गर्ने स्थल सम्भन्नुपर्छ ।
- (म) “**हाट-बजार**” भन्नाले पशुपंक्षीजन्य उपज लगायत अन्य स्थानीय उत्पादन बिक्री गर्ने उद्देश्यले स्थानीय तहबाट स्वीकृत लिई साप्ताहिक, पाक्षिक वा मासिक रूपमा सञ्चालन हुने अस्थायी वा स्थायी बजारलाई संभन्नुपर्छ ।
- (य) “**वधस्थल वा वधशाला**” भन्नाले मासुको लागि प्रयोग गरिने पशुपंक्षीजन्य वस्तुको सुरक्षित काटमार गरिने स्थललाई सम्भन्नुपर्छ ।
- (र) “**शाखा**” भन्नाले यस कार्यविधि अनुसार विषयगत शाखा अन्तर्गत पशु विकास शाखा सम्भन्नुपर्छ ।

परिच्छेद-२

पशुपंक्षीजन्य बजार सम्बन्धी व्यवस्था

३. पशुपंक्षीजन्य बजारको स्थापना :

- (१) गाउँपालिकाले आफ्नो क्षेत्रभित्रको कुनै पनि स्थानमा पशुपंक्षीजन्य बजारको स्थापना गर्न सक्नेछ ।
- (२) पशुपंक्षीजन्य सम्बन्धी सहकारी वा पशुपंक्षीजन्य सम्बन्धी व्यवसायिक संस्थाले सम्बन्धित गाउँपालिकाको अनुमति लिई पशुपंक्षीजन्य बजारको स्थापना गर्न सक्नेछ ।

४. पशुपंक्षीजन्य बजारको वर्गीकरण :

(१) यस कार्यविधिको दफा ३ बमोजिम स्थापना हुने पशुपंक्षीजन्य बजारको वर्गीकरण देहाय बमोजिमको हुनेछ :-

(क) थोक बजार,	(ख) खुद्रा बजार,
(ग) हाट-बजार,	(घ) संकलन केन्द्र,
(ङ) चिस्यान केन्द्र,	(च) डेरी पसल ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको बजार सञ्चालन वापत लाग्ने शुल्क सभाले तोके बमोजिम हुनेछ ।

(३) बजार सञ्चालन सम्बन्धी अन्य व्यवस्था कार्यपालिकाले तोके बमोजिम हुनेछ ।

५. पशुपंक्षीजन्य बजार सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समिति :

(१) यस कार्यविधिको दफा (३) बमोजिम स्थापना भएको पशुपंक्षीजन्य बजारको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन गर्नको लागि पशुपंक्षीजन्य बजार तथा व्यवस्थापन समिति रहनेछ ।

(२) पशुपंक्षीजन्य बजार सञ्चालन तथा व्यवस्थापन समिति सम्बन्धी अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद-३

पशुपंक्षीजन्य स्वास्थ्य प्रवर्द्धन तथा अनुदान सम्बन्धी व्यवस्था

६. पशुपंक्षीजन्य स्वास्थ्य प्रवर्द्धन सम्बन्धी व्यवस्था गर्न सकिने :

(१) गाउँपालिकाको कार्यक्रम अनुसार पशुपंक्षीजन्य उपज उत्पादन गर्न निरन्तर तथा आवधिक रुपमा स्वास्थ्य सेवा पुर्याउने व्यवस्था मिलाउन सकिनेछ ।

(२) गाउँपालिकाको निर्णय बमोजिम स्वास्थ्य सेवा प्रवर्द्धन गर्ने जस्ता शिविर सञ्चालन गरी पशु स्वास्थ्य तथा बाँझोपन निवारण समबन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ ।

- (३) पशुपंक्षीजन्य स्वास्थ्य प्रबर्द्धन सम्बन्धी खोप तथा औषधि वितरण जस्ता कार्यक्रमहरु वडा कार्यालयको पहुँच साथै विभिन्न समयमा समुदायस्तरबाट समेत सेवा प्रबर्द्धन गर्ने व्यवस्था मिलाउन सकिनेछ ।

७. पशुपंक्षीजन्य अनुदान सम्बन्धी व्यवस्था गर्न सकिने :

- (१) गाउँपालिकाको कार्यक्रम अनुसार पशुपंक्षीजन्य उपज उत्पादन गर्न अनुदानको व्यवस्था मिलाउन सकिनेछ ।
- (२) गाई, भैसी जस्ता पशु उपजहरुमा नश्ल सुधार गर्न कृतिम गर्भाधान गराउने व्यवस्था गर्न सकिनेछ । कृतिम गर्भाधान गराउने पशुपालकहरुलाई अनुदानको व्यवस्था गर्न सकिनेछ ।
- (३) घाँस खेतीमा आधारित पशुपालक/कृषकहरुलाई विभिन्न प्रजातिका बीउ, बेर्ना तथा औषधिहरु अनुदानमा व्यवस्था गर्न सकिनेछ ।
- (४) चिस्यान केन्द्र, डेरी पसल, विभिन्न बजारको लागि आवश्यक पर्ने सामग्री, यन्त्र, उपकरण लगायत प्रविधिहरुको व्यवस्था आँशिक अनुदान तथा पूर्ण अनुदानमा उपलब्ध कार्यपालिकाको निर्णय बमोजिम गराउन सकिनेछ ।

सि. नं.	सहयोग गरिने मेसिन, उपकरण	सहयोग प्रतिशत	पहिलो वर्ष	दोस्रो वर्ष	तेस्रो वर्ष
१.	<u>चिस्यान केन्द्र</u>				
	५०० लि. चिलिङ भ्याट	७०			
	१००० लि. २००० लि.	७० ७०			
२.	<u>डेरी पसल</u>				
	डिप फ्रीज	८०			
	रेफ्रिजेरेटर मिल्क क्यान	८० ७०			
३.	<u>साना डेरि</u>				
	मिल्क क्यान	८०			
	क्रिम सेपरेटर	८०			
	डिपफ्रिजर व्याच पास्चराईजर	८० ८०			

द. व्यवसायिक किसानका लागि प्रोत्साहन सकिने :

- (१) लगातार २० वर्ष सम्म व्यवसायिक किसानको रुपमा पशुपालन गरेमा गाउँपालिकाबाट पेन्सन वा सामाजिक सुरक्षाको व्यवस्था गरिनेछ ।
- (२) व्यवसायिक किसानलाई थप व्यवसायी बनाउन प्रति महिना उत्पादनको अवस्था अनुसार अनुदान उपलब्ध गराइनेछ ।
- (३) व्यवसायिक किसानको गोठ, फर्ममा मासिक रुपमा अनुगमन गरी थप प्राविधिक सल्लाह प्रदान गरिनेछ ।
- (४) घाँसका बिउ, बेर्ना निःशुल्क रुपमा उपलब्ध गराइनेछ ।
- (५) प्रत्येक ६-६ महिनामा व्यवसायिक किसानको पायक पर्ने गरी आन्तरिक तथा बाह्य परजीवीको लागि गोबर परीक्षण तथा औषधि वितरण समेत गरिनेछ ।
- (६) स्रोत र साधनले भ्याएसम्म गोठ, खोर, भकारो सुधारको लागि आर्थिक सहयोग गरिनेछ ।
- (७) प्रत्येक १.५ वर्षमा बोका र ४ वर्षमा राँगो, साँढेको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- (८) प्राप्त बोका र साँढे उक्त अवधिमा अर्को फार्म तथा समूहमा फिर्ता गर्ने व्यवस्था गराइनेछ ।
- (९) व्यवसायी किसानलाई अन्तर समूह, फार्म, अन्तर जिल्ला भ्रमण गराइनेछ ।
- (१०) उत्पादित वस्तुको बजारीकरणको लागि सहयोग गरिनेछ ।
- (११) व्यवसायिक फर्मको लागि ऋणको आवश्यकता परेमा वित्तीय संस्था बैंकमा सहजीकरण गरिनेछ ।
- (१२) गाउँपालिकाभिन्न दूध उत्पादनमा वृद्धि गराउन लगाई स्वच्छ दूध उपभोक्तालाई उपलब्ध गराइनेछ ।
- (१३) सहकारी संस्था जसले वार्षिक ९०,००० लि. दूध खरिद बिक्री गर्दछ, उक्त संस्थालाई वार्षिक रुपमा अनुदान उपलब्ध गराइनेछ ।

- (१४) उत्कृष्ट कृषक, फार्मलाई वार्षिक रुपमा पुरस्कारको व्यवस्था मिलाइनेछ । पुरस्कारको राशि रु. ५०००१- हुनेछ ।
- (१५) पशु बीमा गराउनको लागि विशेष कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । आगामी वर्षदेखि किसानले तिर्ने रकमको ५० प्रतिशत रकम गाउँपालिकाले बेहोर्नेछ ।
- (१६) पशुजन्य पदार्थ उत्पादित सहकारीहरूलाई उत्पादनको आधारमा सहयोग गर्ने नीति लिईएकोछ ।
- (१७) ३ वटा भन्दा बढी बोका खसि वार्षिक रुपमा सहकारी मार्फत बिक्री गर्ने किसानलाई प्रति किलो रु.२५१- का दरले उपलब्ध गराइनेछ ।
- (१८) व्यावसायी किसानको हितको लागि निजले बिक्री गरी प्राप्त रकमको गाउँपालिकाबाट १० प्रतिशत र किसानबाट १० प्रतिशत रकम जम्मा गरी कल्याणकारी कोषमा जम्मा गरिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
- (१९) मासिक १०० लि. भन्दा बढी दूध बिक्री गर्ने किसानलाई प्रति लिटर रु ५१- अनुदान उपलब्ध गराइनेछ ।
- (२०) वार्षिक १४०० गोटा भन्दा बढी अन्डा उत्पादन गरी बिक्री गर्ने किसानलाई प्रति अन्डा रु.२१- का दरले अनुदान उपलब्ध गराइनेछ ।
- (२१) वार्षिक ३६ किलो घिउ भन्दा बढी उत्पादन गरी बिक्री गर्ने किसानलाई प्रति किलो रु.५०१- का दरले अनुदान उपलब्ध गराइनेछ ।
- (२२) खोर सुधार कार्यक्रममा ५० प्रतिशत अनुदान उपलब्ध गराइनेछ ।
- (२३) घाँसका बिउ जै, भेच, स्टाइलो, बर्षिम, मोलासेस तथा अन्य घाँसका बिउ उत्पादन गर्ने किसानलाई प्रति किलो रु.१०१- का दरले अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।
- (२४) यस गाउँपालिका अन्तर्गत २ वटा खसि बोका संकलन केन्द्र स्थापनाको लागि पहल गरिनेछ । साथै उक्त ठाउँमा तौल गर्ने मेशिनको समेत व्यवस्था गरिनेछ ।

- (२५) यसरी ५ वर्ष भित्र गरीबीको संख्या हालको २१.६ प्रतिशतबाट घटाई १५ प्रतिशतमा भार्ने लक्ष्य गाउँपालिकाले लिएको छ ।
- (२६) प्रत्येक वडामा औषधि लगायत अन्य सामाग्री उपलब्ध गराइनेछ ।
- (२७) कार्यक्रम अनुगमन कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
- (२८) आगामी आ.व. देखि केन्द्र स्थापना गर्ने कार्य अगाडि बढाइनेछ ।
- (२९) यसै वर्षदेखि किसान परिचय पत्र वितरण कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
- (३०) आगामी आ.व.देखि पशुपालन किसानका पशुको बीमा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ । जसमा किसानबाट तिर्ने रकमको ५०% गाउँपालिकाबाट उपलब्ध गराइनेछ ।

९. स्थानीय तह मार्फत लैङ्गिक मूलप्रवाहीकरण सम्बन्धी व्यवस्था :

- (१) आवश्यकता पहिचान, योजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्याङ्कनमा सक्रिय सहभागिताको लागि महिला तथा सामाजिक रूपले पिछडिएका समूह वा वर्गलाई प्रोत्साहित गरिनेछ ।
- (२) महिला तथा पिछडिएका समुदायको लागि अवसर र फाईदाको पहुँच बढाउने किसिमका क्रियाकलापहरुको पहुँच निर्धारण गरिनेछ ।
- (३) गाउँपालिका, जिल्ला र प्रदेश स्तरमा कार्यान्वयन गरिने हरेक किसिमको क्रियाकलापहरुमा कम्तीमा ४५ प्रतिशत महिला संलग्न गराइनेछ ।
- (४) आयआर्जन तथा व्यवसायीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा विभिन्न समूहमा ४५ प्रतिशत महिला संलग्न गराइनेछ ।
- (५) महिला र पुरुष कृषकको लागि लैङ्गिक सचेतना तालिम तथा समितिका अगुवा महिलालाई नेतृत्व विकास तालिम आयोजना गरिनेछ साथै अनुगमन समेत गरिनेछ ।
- (६) सबै क्रियाकलापको जातजाति अनुसार लैङ्गिक खण्डीकृत तथ्याङ्क र सूचना अद्यावधिक गर्ने ।

- (७) दिगो उद्यम विकास कार्यक्रममा सबै अवसरका लागि इच्छुक महिलाहरु छनोट गर्ने तथा गराइनेछ ।

परिच्छेद-४

१०.स्थानीय पशुपंक्षी विकास समन्वय समिति :

- (१) पशुपंक्षीजन्य क्षेत्रको समग्र विकास तथा प्रवर्द्धन लगायतका कार्य गर्न धुर्कोट गाउँपालिकामा एक स्थानीय पशुपंक्षी विकास समन्वय समिति रहनेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिमको समितिमा देहाय बमोजिमका सदस्यहरु रहनेछन् :-
(क) अध्यक्ष	— संयोजक
(ख) उपाध्यक्ष	— सदस्य
(ग) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	— सदस्य
(घ) गाउँ कार्यपालिकाको दुई जना महिला सदस्य	— सदस्य
(ङ) विषयगत समितिको संयोजक	— सदस्य
(च) गाउँपालिकाको पशु विकास शाखा प्रमुख	— सदस्य सचिव
- (३) समितिले सम्बन्धित क्षेत्रको विशेषज्ञ तथा अन्य व्यक्तिलाई समितिको बैठकमा आमन्त्रण गर्न सक्नेछ ।
- (४) समितिको बैठक सम्बन्धी अन्य कार्यविधि समिति आफैले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।
- (५) समितिले यस कार्यविधिको उद्देश्य कार्यान्वयन गर्न आवश्यकता अनुसार विभिन्न उप-समितिहरु गठन गर्न सक्नेछ ।
- (६) समितिको सचिवालय गाउँपालिकाको पशुपंक्षीजन्य क्षेत्र हेर्ने शाखामा रहनेछ ।

(७) धुर्कोट गाउँपालिका क्षेत्रभित्र पशुपंक्षी विकाससँग सम्बन्धित सहकारी, समूह, फर्म स्थापना गरी कार्यक्रम व्यवस्थापन गर्न सकिनेछ । हरेक टोलटोलमा यसप्रकारका संस्था स्थापना गर्न सहजीकरण गरिनेछ ।

११. समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार :

यस कार्यविधिमा अन्यत्र व्यवस्था भएदेखि बाहेक समितिको काम, कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ :-

- (क) स्थानीयस्तरमा पशुपंक्षीजन्य व्यवसाय प्रवर्द्धन गर्न आवश्यक नीति तथा योजना तर्जुमा गर्ने,
- (ख) पशुपंक्षीजन्य व्यवसाय प्रवर्द्धन गर्न संघीय तथा प्रादेशिक निकायसँग समन्वय र सहकार्य गर्ने,
- (ग) पशुपंक्षीजन्य व्यवसायको प्रवर्द्धन गर्ने सम्बन्धमा आवश्यक कार्य गर्ने,
- (घ) पशुपंक्षीजन्य व्यवसायको प्रवर्द्धन गर्ने सम्बन्धमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने,
- (ङ) पशुपंक्षीजन्य व्यवसाय प्रवर्द्धन गर्न आवश्यक पर्ने सीप, प्रविधि तथा अन्य आवश्यक विषयको उचित व्यवस्था गर्न प्रवर्द्धनात्मक कार्यहरु गर्ने,
- (च) पशुपंक्षीजन्य व्यवसाय प्रवर्द्धन कोषको सञ्चालन गर्ने,
- (छ) तोकिए बमोजिमको अन्य आवश्यक कार्य गर्ने ।

१२. पशुपंक्षीजन्य व्यवसायलाई सुविधा दिने :

- (१) गाउँपालिकाले पशुपंक्षीजन्य व्यवसायका लागि देहाय बमोजिम छुट तथा सुविधा दिन सक्नेछ :-
  - (क) स्थानीय कर निकासी शुल्क
  - (ख) पशुपंक्षीजन्य व्यवसाय प्रवर्द्धन सम्बन्धी प्रविधि प्रयोग र विस्तारमा अनुदान जस्तै ढुवानी साधन, यान्त्रिक उपकरण आदि ।

- (ग) समूह, समिति, सहकारी लगायत फर्ममा आबद्ध व्यवसायी पशुपालकहरुलाई व्यवसाय प्रवर्द्धन सम्बन्धी तालिम, अवलोकन भ्रमण, गोष्ठी जस्ता कार्यक्रममा सहभागी गराउन सकिनेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम दिइने छुट तथा सुविधाहरु तोकिए बमोजिम हुनेछ ।
- (३) उपदफा (१) बमोजिम दिइने सुविधाको अतिरिक्त अन्य सुविधा समितिको सिफारिसमा कार्यपालिकाले तोके बमोजिम हुनेछ ।

१३. पशुपंक्षीजन्य व्यवसायिक ऋण :

- (१) कुनै पनि बैंक वा वित्तीय संस्थाले सो संस्थाको नियम बमोजिम पशुपंक्षीजन्य व्यवसायिक ऋण उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।
- (२) प्रचलित नेपाल कानूनमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि यस कार्यविधि बमोजिमको व्यावसायिक पशुपंक्षीजन्य करार सम्बन्धी सम्झौतालाई धितोको रूपमा स्वीकार गरी कुनै बैंक वा वित्तीय संस्थाले उपदफा (१) बमोजिमको ऋण उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।
- (३) उपदफा (२) बमोजिम उपलब्ध गराउने ऋणलाई सरकारको अति प्राथमिकता क्षेत्रमा कर्जा लगानी गरेको सरह मानी सो वापत उक्त बैंक वा वित्तीय संस्थाले पाउने सुविधा समेत पाउन सक्नेछ ।

परिच्छेद-५

कोषको स्थापना तथा सञ्चालन

१४. कोषको स्थापना :

- (१) पशुपंक्षीजन्य व्यवसाय प्रवर्द्धन गर्नका लागि एक छुट्टै पशुपंक्षीजन्य व्यवसाय प्रवर्द्धन कोषको स्थापना गरिनेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिमको कोषमा देहायका रकमहरु रहनेछन् :-
- (क) संघीय तथा प्रादेशिक सरकारबाट प्राप्त रकम,
- (ख) गाउँपालिकाबाट प्राप्त रकम,

(ग) नेपाल सरकारबाट विदेशी सरकार, अन्तराष्ट्रिय संघ संस्थासँग सम्भौता गरी स्थानीय तहमा विनियोजित रकम बापत प्राप्त रकम

(घ) अन्य कुनै स्रोतबाट प्राप्त रकम ।

(३) उपदफा (१) को खण्ड (ग) बमोजिमको रकम प्राप्त गर्नु अघि संघीय अर्थ मन्त्रालयको स्वीकृति लिनुपर्नेछ ।

१५. कोषको सञ्चालन :

(१) गाउँपालिकाको नीति, कानून तथा निर्देशन बमोजिम पशुपंक्षीजन्य व्यवसायको प्रवर्द्धन गर्नका लागि कोषको रकम खर्च गरिनेछ ।

(२) कोषको सचिवालय गाउँपालिका अन्तर्गतको पशु विकास शाखामा रहनेछ ।

१६. कोषको सञ्चालन सम्बन्धी व्यवस्था :

(१) समितिको तर्फबाट गरिने सम्पूर्ण खर्च दफा १२ बमोजिमको कोषबाट तोकिए बमोजिम व्यहोरिनेछ ।

(२) समितिको कोषमा रहेको रकम समितिले प्रचलित कानून बमोजिम कुनै बैकमा खाता खोली जम्मा गर्नेछ ।

(३) समितिको कोषको सञ्चालन समितिको अध्यक्ष वा सदस्य-सचिव र लेखा प्रमुखको संयुक्त दस्तखतबाट हुनेछ ।

(४) कोषको सञ्चालन सम्बन्धी अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

१७. लेखा र लेखापरीक्षण :

(१) कोषको आय व्ययको लेखा प्रचलित कानून बमोजिम राख्नु पर्नेछ ।

(२) कोषको लेखापरीक्षण प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद-६
व्यवसायिक पशुपंक्षीजन्य करार (लिज)

१८. व्यवसायिक पशुपंक्षीजन्य करार गर्न सकिने :

- (१) यस कार्यविधि बमोजिम पशुपंक्षीजन्य व्यवसायको प्रवर्द्धन गर्न दुई वा दुई भन्दा बढी पक्षबीच व्यवसायिक पशुपंक्षीजन्य करार गर्न सकिनेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम करार गर्दा प्रचलित नेपाल कानूनको अधीनमा रही पक्षहरूको आपसी सहमतिमा विद्युतीय प्रणालीको माध्यमबाट समेत गर्न सकिनेछ ।
- (३) उपदफा (२) बमोजिमको करार गर्दा अपनाउनु पर्ने प्रक्रिया तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

१९. जग्गा तथा भौतिक साधन उपलब्ध गराउन सकिने :

कुनै व्यक्ति, संस्था वा निकायले पशुपंक्षीजन्य व्यवसाय गर्ने प्रयोजनका लागि व्यक्ति, पशुपंक्षीजन्य फार्म वा व्यवसायी, कृषक समूह वा त्यस्ता कृषक/पशुपालक समूह मिलेर बनेको समिति, सहकारीलाई जग्गा तथा भौतिक सम्पत्ति करार गरी उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।

२०. जग्गा तथा भौतिक साधन माग गर्न सक्ने :

- (१) कुनै कृषक वा पशुपालक व्यवसायीले व्यावसायिक रूपमा पशुपंक्षीजन्य सम्बन्धी कार्य गर्नको लागि प्रचलित कानूनको प्रतिकूल नहुने गरी करार बमोजिम जग्गा तथा भौतिक साधन प्राप्त गर्न दफा १७ बमोजिमका व्यक्ति वा निकायसँग माग गर्न सक्नेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम जग्गा तथा भौतिक साधन माग भई आएमा निश्चित अवधि तोकिए प्रचलित कानून बमोजिम सम्बन्धित निकायले करारमा जग्गा तथा भौतिक साधन उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।
- (३) जग्गा तथा भौतिक साधन उपलब्ध गराउने सम्बन्धी प्रक्रिया तथा अन्य व्यवस्था तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

- (४) पशुपंक्षीजन्य व्यवसाय नगरी लगातार २ वर्षसम्म खाली तथा बाँझो वा काम नगरी रहेको कृषियोग्य जमिन नेपाल सरकारले तोकिए बमोजिम पशुपंक्षीजन्य प्रयोजनका लागि प्रयोगमा ल्याउन सक्नेछ ।

२१. साभेदार संस्थाको छनोट :

सहकारी, निजि व्यवसायीले चिस्यान केन्द्र, डेरी पसल वा साना डेरी स्थापना गर्न निवेदन गर्नुपर्नेछ । गाउँपालिकाबाट परियोजनाको स्थलगत निरीक्षण गर्नेछ । सो स्थल जनप्रतिनिधिलाई प्राविधिक हिसाबले लगानीको लागि चित्त बुझ्दो हुनुपर्दछ । सो स्थल अनुपयुक्त देखेमा साभेदार गर्न ईच्छुक संस्थाले वैकल्पिक उपयुक्त स्थल देखाउनु पर्नेछ । छनोट भईसकेपछि साभेदार संस्थाबिच सम्झौता गरी कार्यक्रम गर्न अनुमति दिइनेछ ।

२२. स्वामित्व हस्तान्तरण नहुने :

यस कार्यविधिको दफा १७ बमोजिम कुनै जग्गा वा भौतिक साधन उपलब्ध गराएको अवस्थामा करार गरेको वा लिजमा लिएको कारणले मात्र जग्गा वा भौतिक साधनमा करारका पक्षको स्वामित्व हस्तान्तरण हुने छैन ।

२३. पुनःकरार गर्न नहुने :

यस कार्यविधि बमोजिम करार गर्ने पक्षले दोस्रो पक्षको सहमती नलिइ सोही विषयमा तेश्रो पक्षसँग पुनः करार गर्न पाउने छैनन ।

२४. व्यवसायिक पशुपंक्षीजन्य करारका विषयवस्तुहरू :

- (१) यस कार्यविधि बमोजिम पशुपंक्षीजन्य व्यवसायिक करार गर्दा करारको प्रकृति र अवस्था अनुरूप अनुसूची- १ मा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।
- (२) यस कार्यविधिको प्रतिकूल नहुने गरी पक्षहरूको सहमतिमा उपदफा (१) मा उल्लेखित विषय बाहेकका अन्य उपयुक्त विषयवस्तुहरू समेत व्यवसायिक पशुपंक्षीजन्य व्यवसायिक करारमा समावेश गर्न सकिनेछ ।

२५. व्यवसायिक पशुपंक्षीजन्य व्यवसायिक करारका पक्षहरूको दायित्व :

- (१) यस कार्यविधिको दफा १७ वा १८ बमोजिम पशुपंक्षी व्यवसाय सञ्चालन गर्न लिएको जग्गा तथा भौतिक साधनमा पक्षहरूको दायित्व यस कार्यविधिमा उल्लेख भएको अतिरिक्त अन्य दायित्व करारमा तोकिए बमोजिम हुनेछ ।
- (२) पशुपंक्षीजन्य वस्तुको परिमाण वा क्षेत्र तोकिएको गरिने व्यवसायमा पक्षहरूको दायित्व पक्षहरूबीच करार भएकोमा यस कार्यविधिमा उल्लेख भएको अतिरिक्त अन्य कुराहरू करारमा उल्लेख भए बमोजिम हुनेछ ।
- (३) व्यवसायिक पशुपंक्षीजन्य करार गर्ने पक्षहरूले पशुपंक्षीजन्य करार प्रयोजनको लागि पशुपंक्षीजन्य उपज उत्पादन सामग्री, प्रविधि र ऋण वा अन्य सहायता आफै वा वित्तीय संस्थाहरू मार्फत तोकिएका शर्तहरूको आधारमा उपलब्ध गराउने गरी आ-आफ्नो दायित्व निर्धारण गर्न सक्नेछन् ।
- (४) व्यवसायिक पशुपंक्षीजन्य करार गर्ने पक्षहरूले प्रचलित कानूनको प्रतिकूल नहुने गरी गर्नुपर्नेछ ।

२६. करार पूरा गर्नुपर्ने समय र तरिका :

- (१) करारमा करार पूरा गर्ने समय र तरिका उल्लेख भएकोमा उल्लिखित समयभित्र र उल्लिखित तरिका बमोजिम करार पूरा गर्नुपर्नेछ ।
- (२) करार बमोजिमको काम गर्न करारमा कुनै समय वा तरिका तोकिएको रहनेछ तर सो काम कुनै खास समयमा वा कुनै खास तरिकाले मात्र गर्न सकिने रहेछ भने सोही समयमा सोही तरिका बमोजिम गर्ने गरी करार भएको मानिनेछ ।
- (३) उपदफा (२) मा लेखिएको अवस्थामा बाहेक करारमा करार पूरा गर्ने समय र तरिका उल्लेख नभएमा उचित समयभित्र उपयुक्त तरिका अपनाई पूरा गर्नुपर्नेछ ।

२७. करार पूरा गर्ने स्थान :

- (१) करार बमोजिम काम पूरा गर्न कुनै निश्चित स्थान तोकिएको रहेछ भने सो काम सोही स्थानमा पूरा गर्नुपर्नेछ ।
- (२) करार बमोजिम कुनै एक पक्षले अर्को पक्षलाई कुनै मालसामान दिने वा बुझाउने स्थान करारमा तोकिएको रहेछ भने सोही स्थानमा नै दिनु वा बुझाउनु पर्नेछ ।
- (३) करार बमोजिम काम गर्ने निश्चित स्थान नतोकिएको तर सो काम कुनै खास स्थानमा मात्र गर्न सकिने वा चलन व्यवहार वा सो कामको प्रकृति अनुसार कुनै खास स्थानमा मात्र गर्नुपर्ने किसिमको रहेछ भने सो काम सोही स्थानमा गर्ने गरी करार भएको मानिनेछ ।
- (४) उपदफा (२) र (३) मा लेखिएदेखि बाहेक अन्य अवस्थामा करार बमोजिम काम गर्ने स्थान करारमा उल्लेख भएको रहेनछ भने करार बमोजिम काम गर्ने पक्षले अर्को पक्षलाई मनासिब माफिकको स्थान तोकिदिन सूचना गर्नुपर्नेछ र अर्को पक्षले पनि सो काम गर्न मनासिब माफिकको स्थान तोकिदिनु पर्नेछ ।

२८. करार पूरा गर्नु नपर्ने अवस्था :

देहायका अवस्थामा करार बमोजिम काम गर्न आवश्यक पर्ने छैन ।

- (क) करारको एक पक्षले अर्को पक्षलाई करार बमोजिमको दायित्व पूरा गर्नु नपर्ने गरी छुट दिएमा,
- (ख) बदर गराउन सकिने करार बदर गराउन पाउने पक्षले बदर गराएमा,
- (ग) अर्को पक्षले करार उल्लंघन गरेको कारणबाट करारको परिपालना हुन नसक्ने भएमा,
- (घ) यस कार्यविधिको कुनै व्यवस्था बमोजिम करार बमोजिमको काम गर्नु नपर्ने भएमा,
- (ङ) करार गर्दाको परिस्थितिमा आधारभूत परिवर्तन भै करारको परिपालना गर्न असम्भव भएमा ।

२९. करार दर्ता गर्नुपर्ने :

- (१) यस कार्यविधि अन्तर्गत सम्पन्न गरिएका करारहरू सम्भौता भएको मितिले पैतिस दिनभित्र सम्बन्धित गाउँपालिकामा दर्ता गर्नुपर्नेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम करार दर्ता गर्दा तोकिए बमोजिमको दस्तुर लाग्नेछ ।
- (३) दर्ता नगरिएको करारको आधारमा नेपाल सरकार वा अन्य निकायले दिने सुविधा वा सहूलियत दिने प्रयोजनको लागि मान्यता प्राप्त गर्नेछैन ।
- (४) उपदफा (१) बमोजिम भएको करारको आधिकारिक प्रति गाउँपालिकाको तोकिएको अधिकारीले अनिवार्य रूपले राख्नुपर्नेछ ।
- (५) उपदफा (१) बमोजिमको करारदर्ता गर्न दुवै पक्षहरू स्वयम् वा उनीहरूको कानुन बमोजिमको प्रतिनिधि उपस्थित हुनुपर्नेछ ।
- (६) गाउँपालिकाले कुनै व्यवसायी वा कृषकले पशुपंक्षीजन्य व्यवसायिक करार दर्ता गर्न ल्याएकोमा दर्ता गर्ने अधिकारीले यस कार्यविधि बमोजिम उल्लेख हुनु पर्ने कुनै कुरा उल्लेख नभएको वा अनुचित प्रावधान उल्लेख भएकोमा सो परिमार्जन गरेर मात्र दर्ता गर्न आदेश दिन सक्नेछ ।
- (७) उपदफा (६) बमोजिम दिइएको आदेश करारका पक्षहरूले पालन गर्नुपर्नेछ ।

परिच्छेद-७ विवाद समाधान

३०. विवादको समाधान :

- (१) यस कार्यविधि अन्तर्गत गरिएका पशुपंक्षीजन्य व्यवसायिक करारको कार्यान्वयनको सम्बन्धमा कुनै विवाद उत्पन्न भएमा पक्षहरूले आपसी बार्ताबाट त्यस्ता विवादहरू समाधान गर्न सक्नेछन् ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम बार्ताबाट विवाद समाधान हुन नसकेमा पक्षहरूले प्रचलित कानुन बमोजिम स्थानीय न्यायिक समितिमा निवेदन दिनुपर्नेछ ।

- (३) उपदफा (२) बमोजिम निवेदन पर्न आएमा स्थानीय न्यायिक समितिले पैतिस दिन भित्र मेलमिलापको माध्यमबाट विवादको टुङ्गो लगाउनुपर्नेछ ।
- (४) उपदफा (३) बमोजिम भएको विवादको टुङ्गो उपर चित्त नबुझ्ने पक्षले स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ बमोजिम ३५ दिनभित्र सम्बन्धित जिल्ला अदालतमा पुनरावेदन गर्न सक्नेछ ।
- (५) उपदफा (३) बमोजिम मेलमिलापबाट विवाद समाधान हुन नसकेमा पक्षहरूले प्रचलित कानून बमोजिम मध्यस्थता सम्बन्धी कारवाही अगाडी बढाउन समेत सक्नेछन् ।
- (६) मध्यस्थता सम्बन्धी कारवाही अगाडी बढाउँदा मध्यस्थकर्ताको नाम करारमा नै उल्लेख भएकोमा सोही बमोजिम हुनेछ ।
- (७) उपदफा (६) बमोजिम करारमा नाम उल्लेख नभएकोमा पक्षहरूका प्रतिनिधि, स्थानीय तहका प्रतिनिधि वा स्थानीय तहबाट तोकिएका विषयविज्ञ वा मेलमिलापकर्तासहितको मध्यस्थता समितिको गठन गरिनेछ ।
- (८) उपदफा (७) बमोजिम मध्यस्थता चयनको लागि दुवै पक्षहरूबाट अनुरोध भई आएमा सम्बन्धित व्यक्ति वा कार्यालयले अनिवार्य रूपमा सात दिनभित्रमा लिखित सहमति वा असहमति दिनु पर्नेछ ।
- (९) मध्यस्थता समितिले उजुरी परेको सात दिनभित्र वार्ताद्वारा विवादको समाधान गर्नुपर्नेछ ।
- (१०) उपदफा (९) बमोजिम विवाद समाधान हुन नसकेमा सम्बन्धित पक्षलाई उजुरी उपर सात दिनको म्याद दिई प्रतिवाद गर्ने मौका दिनुपर्नेछ ।
- (११) उपदफा (१०) बमोजिमको समयावधिभित्र सम्बन्धित पक्षले प्रतिवाद गरी वा नगरी बसेमा सो व्यहोरा उल्लेख गरी मध्यस्थता समितिले थप सात दिनभित्रमा आफ्नो निर्णय दिनुपर्नेछ ।
- (१२) उपदफा (११) बमोजिम मध्यस्थता समितिद्वारा गरिएको निर्णय अन्तिम हुनेछ ।

- (१३) यस कार्यविधि बमोजिम मध्यस्थता समितिद्वारा गरिएको निर्णय उपर चित्त नवुभ्ने पक्षले मध्यस्थता ऐन, २०५५ को म्यादभित्रै सम्बन्धित उच्च अदालतमा निवेदन दिन सक्नेछ ।
- (१४) मध्यस्थता समितिको अन्य कार्यविधि करारमा उल्लेख भएकोमा सोही बमोजिम र अन्यका हकमा मध्यस्थता समितिले तोके बमोजिम हुनेछ ।
- (१५) मध्यस्थकर्ताले पारिश्रमिक र सुविधा पक्षहरूबाट लिन सक्नेछन् ।

३१. म्याद सम्बन्धमा :

यस कार्यविधि बमोजिमको विवादमा पक्षको कावु बाहिरको परिस्थिति परी यस कार्यविधिको दफा २७ को उपदफा (१०) बमोजिमको म्याद गुज्रन गएमा एक पटकलाई बढीमा पन्ध्र दिन म्याद थाप्न पाउनेछ ।

३२. मध्यस्थता समितिको निर्णयको कार्यान्वयन :

- (१) मध्यस्थता समितिको निर्णय भएको सात दिनभित्रमा पक्षहरूले निर्णय कार्यान्वयन गर्नुपर्नेछ ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिम कुनै पक्षले तोकिएको समयमा निर्णयको कार्यान्वयन नगरेमा त्यस्तो निर्णयको कार्यान्वयनमा जिल्ला प्रशासन कार्यालय र अन्य निकायको सहयोग लिन सक्नेछ ।
- (३) उपदफा (२) बमोजिमको कार्यालयले निर्णय कार्यान्वयन गर्ने शिलशिलामा सम्बन्धित पक्षको सम्पत्ति वा कारोबार रोक्का राख्न, त्यस्तो सम्पत्ति वा कारोबार रोक्का राखेकोमा फुकुवा गर्न लेखी पठाउन सक्नेछ ।
- (४) उपदफा (३) बमोजिम रोक्का वा फुकुवा गरिदिन अनुरोध भई आएमा सम्बन्धित मालपोत कार्यालय, बैंक वा वित्तीय संस्थाले त्यस्तो सम्पत्ति वा कारोबारको रोक्का वा फुकुवा गर्नुपर्नेछ ।
- (५) मध्यस्थता सम्बन्धी विषयमा यस कार्यविधिमा उल्लेखित विषयका हकमा यसै कार्यविधि बमोजिम र अन्य विषयका हकमा मध्यस्थता ऐन, २०५५ बमोजिम हुनेछ ।

परिच्छेद-८ विविध

३३. व्यवसाय दर्ता गर्नुपर्ने :

- (१) करार गरी पशुपंक्षीजन्य व्यवसाय सञ्चालन गर्न चाहने कृषक समूह/समिति, फार्म र सहकारी संस्था लगायतले दर्ता नगरी व्यवसाय सञ्चालन गर्नु हुदैन ।
- (२) उपदफा (१) बमोजिमको व्यवसायको दर्ता प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले गर्नेछ । निजले अधिकृतस्तरको कुनै कर्मचारीलाई आवश्यकता अनुसार यस्तो करार दर्ता गर्ने अधिकार प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।
- (३) व्यवसाय करार दर्ता तथा शुल्क लगायतका अन्य व्यवस्था कार्यपालिकाले निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।

३४. क्षतिपूर्ति सम्बन्धी व्यवस्था :

- (१) करार कार्यान्वयनको सन्दर्भमा कुनै पक्षका काम कारवाहीबाट अर्को पक्षलाई क्षति पुग्न गएमा करारमा नै क्षतिपूर्तिको मात्रा तोकिएकोमा सोही बमोजिम र नतोकिएको हकमा सम्झौताको प्रकृति, स्थलगत निरीक्षण, स्थानीय सर्जिमिन, विशेषज्ञको राय, प्रचलित दरभाउ समेत बुझी सोको आधारमा मर्का पर्ने पक्षलाई मध्यस्थता समितिले क्षतिपूर्ति भराइ दिने निर्णय गर्न सक्नेछ ।
- (२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि पक्षको काबु बाहिरको परिस्थितिले गर्दा करारको यथावत् परिपालना हुन नसकेको अवस्थामा यस कार्यविधि बमोजिमको दायित्व तिर्नु व्यहोर्नुपर्ने छैन । तर करार गर्दाको अवस्थामा पक्षबीच कुनै लेनदेन भएको रहेछ भने अवस्था हेरी मर्का पर्ने पक्षलाई लेनदेनको सामान, वस्तु वा नगद फिर्ता दिनु पर्नेछ ।

३५. कारवाही चलाउने तथा दण्ड सजाय गर्ने अधिकारी :

- (१) यस कार्यविधि बमोजिम दण्ड सजाय गर्ने वा क्षतिपूर्ति भराउने अधिकार स्थानीय न्यायिक समितिलाई हुनेछ ।

- (२) यस कार्यविधि बमोजिम कारवाही तथा सजाय हुने मुद्दा अनुसन्धान तथा तहकिकात गर्ने अधिकारीले सम्बन्धित जिल्ला सरकारी वकिल कार्यालयको परामर्श तथा सहयोग लिन सक्नेछ ।

३६. दण्ड सजाय :

- (१) कसैले यस कार्यविधिको देहाय बमोजिम कसुर गरेमा देहाय बमोजिमको सजाय हुनेछः
- (क) दफा ३ र ४ विपरीत पशुपंक्षीजन्य बजार स्थापना र सञ्चालन गरेमा पच्चीस हजार देखि पचास हजार रूपैयाँसम्म,
- (ख) मनासिव कारण वेगर दफा २८ को उपदफा (२) को कार्य नगरेमा वा गर्न इन्कार गरेमा त्यस्तो कार्यालयको मुख्य भई कार्य गर्ने अधिकारी वा त्यस्तो कार्य कुनै अधिकारीलाई प्रत्यायोजन गरिएकोमा त्यस्तो जिम्मेवारी प्राप्त अधिकारीलाई पच्चीस हजारदेखि पचास हजार रूपैयाँसम्म,
- (ग) दफा २९ बमोजिम क्षतिपूर्ति भर्ने आदेश दिएकोमा लापरवाहीपूर्वक त्यस्तो क्षतिपूर्ति नदिएमा त्यस्तो अटेर गर्नेलाई पच्चीस हजारदेखि पचास हजार रूपैयाँसम्म ।
- (घ) यस कार्यविधि वा यस कार्यविधि अन्तरगत बनेको अन्य कानून विपरीत कुनै कार्य गरी त्यसबाट कसैको हानीनोक्सानी भएको रहेछ भने त्यस्तो हानी नोक्सानी निजबाट नै भराइनेछ ।
- (ङ) अनुत्पादक माउ पशुपंक्षीहरुको सम्बन्धित शाखाबाट स्वास्थ्य परीक्षण नगरी अनधिकृत बिक्री वितरण गरेको पाईएमा रु. ५ हजारदेखि रु. २५ हजारसम्म जरिवाना गरिनेछ ।

३७. पुनरावेदन :

यस कार्यविधिको दफा ३४ बमोजिम दिएको सजायमा चित्त नबुहने पक्षले पैतीस दिनभित्र सम्बन्धित जिल्ला अदालतमा पुनरावेदन दिन सक्नेछ ।

३८. बीमा सम्बन्धी व्यवस्था :

- (१) यस कार्यविधि बमोजिम करार गरी गरिएको पशुपंक्षीजन्य उपजको उत्पादनको सम्झौता अनुसूची-२९ को आधारमा गाउँपालिकाले तोकेको विमा कम्पनीले बीमा गर्नेछ ।
- (२) बीमा गर्ने प्रक्रियाका सम्बन्धमा बीमा समितिले समय समयमा निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।
- (३) यस कार्यविधि बमोजिम गरिने व्यावसायिक पशुपंक्षीजन्य व्यवसायिक करार सम्बन्धित निकायमा दर्ता हुनासाथ सोही मितिबाट लागू हुने गरी सम्बन्धित बीमा कम्पनीले बीमा गर्न सक्नेछ ।
- (४) कुनै बीमा कम्पनीले व्यावसायिक पशुपंक्षीजन्य करारको विमा गर्दा तिनू परेको क्षतिको अङ्क बराबर आफ्नो खुद करयोग्य आयबाट घटाउन पाउनेछ ।
- (५) विमामा लाग्ने शुल्कको बढीमा ५० प्रतिशत रकम गाउँपालिकाले व्यहोर्नेछ ।

३९. प्रचलित कानून बमोजिम हुने :

यस कार्यविधिमा लेखिएको विषयमा यसै कार्यविधि बमोजिम र अन्य विषयमा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

४०. बौद्धिक सम्पत्तिको संरक्षण गर्नुपर्ने : यस कार्यविधि बमोजिम पशुपंक्षीजन्य व्यवसायको प्रवर्द्धन गर्दा वा व्यवसायिक पशुपंक्षीजन्य करार गर्दा बौद्धिक सम्पत्ति, भौगोलिक परिचय तथा कृषक अधिकार समेतको संरक्षण हुने गरी गर्नु पर्नेछ ।

४१. नियम बनाउन सक्ने :

यस कार्यविधिको उद्देश्य कार्यान्वयन गर्न कार्यपालिकाले आवश्यक अन्य कानून बनाउन सक्नेछ ।

४२. थपघट वा हेरफेर गर्न सक्ने :

यो कार्यविधिको कार्यन्वयनलाई थप व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन धुर्कोट गाउँपालिकाले आवश्यकता अनुसार थपघट, हेरफेर तथा खारेज गर्न सक्नेछ ।

४३. बचाऊ :

यस कार्यविधिको उद्देश्य तथा विषयक्षेत्रमा प्रचलित नेपाल कानून बमोजिम यस अघि भएका कार्यहरू यसै कार्यविधि बमोजिम भएको मानिनेछ ।

अनुसूची-१
(दफा ३ र ४ सँग सम्बन्धित)

पशुपंक्षीजन्य उद्यम, व्यवसायिक फर्म कार्ययोजना तर्जुमा गर्दा ध्यान दिनुपर्ने कुराहरु

व्यवसायीले निम्नानुसारको ढाँचामा व्यावसायिक कार्ययोजना तर्जुमा गर्नुपर्नेछ ।

१. व्यवसायीको आधारभूत पक्षहरु
२. व्यवसायको छोटो चिनारी
३. व्यवसायले स्थानीय अर्थतन्त्रमा पुर्याउने योगदान
४. भौतिक पूर्वाधार विकासको अवस्था
५. संस्थागत विकासको अवस्था

बजारीकरणका लागि योजना

१. वस्तु वा सेवाको विवरण (कच्चा पदार्थ, उत्पादित वस्तु)
२. बिक्री अनुगमन
३. बिक्री मूल्य
४. प्रतिस्पर्धिसँगको तुलना
५. स्थान
६. बजार क्षेत्र
७. प्रमुख ग्राहक
८. कुल माग
९. प्रवर्द्धन उपाय
१०. बजार खर्च
११. बजार प्रवर्द्धन कार्यनीति ।

उत्पादन योजना

१. उत्पादन प्रकृया
२. स्थिर पूँजीको आवश्यकता
३. ह्यासकट्टी

४. मर्मत संभार
५. मेसिन औजारको स्रोत
६. लक्षित उत्पादन योजना
७. भविष्यको क्षमता
८. कामदार
९. कामदार लागत
१०. पूर्व सञ्चालन खर्च
११. प्रति ईकाई खर्च

वित्तीय योजना

१. पूँजीको आवश्यकता (परियोजना लागत)
२. चालु पूँजीको आवश्यकता
३. कुल पूँजीको आवश्यकता
४. ऋणको ग्यारेन्टी
५. ऋणको आवश्यकता
६. प्रति ईकाई बिक्री मूल्य
७. नाफा नोक्सान
८. लगानीमा प्रतिफल

व्यवस्थापन पक्ष

१. साङ्गठनिक ढाँचा
२. आवश्यक जनशक्तिको अवस्था
३. प्राविधिक
४. प्रशासनिक
५. सहयोगी

वातावरणीय पक्ष

१. सकारात्मक प्रभाव
२. नकारात्मक प्रभाव
३. नकारात्मक प्रभाव छुट्याउने उपाय

अनुसूची-२

दफा ३३ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित

निवेदन साथ हुनुपर्ने मुख्य कागजातहरूको विवरण

१. आधिकारिक निकायमा व्यवसाय दर्ता भएको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि
२. सञ्चालक, व्यवसायीहरूको नागरिकताको प्रतिलिपि
३. योग्यता, दक्षता, अनुभवको प्रमाणपत्रको प्रतिलिपि
४. प्रस्तावित व्यवसायको व्यवसायिक कार्ययोजना
५. आवश्यक पूँजीको स्रोत र व्यवस्थापन सम्बन्धी प्रतिवद्धता

अनुसूची-३

प्रस्तावित कार्यहरु कार्यान्वयन गर्ने जिम्मेवारी

सि.नं.	उपलब्ध गराउने	गाउँपालिका	व्यवसायी
१.	निर्माण कार्य		
२.	औजार खरिद तथा जडान		
३.	व्यवसाय सञ्चालन पूर्व खर्च		
४.	प्राविधिक सहयोग		
५.	व्यवसाय कार्ययोजना तयार		
६.	प्रारम्भिक परीक्षण		
७.	तालिम		
८.	व्यवसाय व्यास्थापन		
९.	क्षमता बृद्धि		
१०.	बजार व्यवस्थापन		
११.	साभेदार संस्थाको लगानी		

अनुसूची ४
दफा ३३ सँग सम्बन्धित
व्यवसायी छनोट आधारहरू

सि. नं.	मापदण्ड	अधिकतम अंक	प्रदान अंक	अंक प्रदानका आधारहरू
१.	व्यवसायीको अनुभव	२०	-	
२.	न्युनतम संरचनाको आधारमा	३०	-	
३.	पशुको सख्याको आधारमा	३०	-	
४.	बीमाको आधार	५	-	
५.	बजार व्यवस्थापन	-	-	-
६.	साभेदार संस्थाको लगानी	५	-	-
७.	सरसफाइको आधार	१०		

अनुसूची-५
दफा २१ सँग सम्बन्धित
प्रस्तावित परियोजना विवरण

१. साभेदारको नाम :
२. ठेगाना : वडा नं.: जिल्ला : विकास क्षेत्र :
३. टेलिफोन नं. :
४. चिस्यान केन्द्र, डेरी पसल वा साना डेरी स्थापना गर्ने क्षेत्रफल :
आफ्नै : खरिद गरिएको : भाडामा लिएको :
५. संलग्न कृषक संख्या, सेवा पुर्याएको वा पुर्याउने :
६. दूध प्रशोधन परिमाण :
७. प्रस्तावित दूध सङ्कलन तथा प्रशोधन परिमाण :
८. आवश्यक भौतिक पूर्वाधार पर्याप्त छ वा छैन पर्याप्त, अपर्याप्त व्यवस्था हुन सक्ने वा नसक्ने) पानी, विद्युत, बाटोको सुविधा :
९. लगानी गर्ने आधार :
१०. व्यवसायको योजना :

अनुसूची-६
दफा ३, ४, ५ सँग सम्बन्धित
प्रशोधन कक्ष स्थापना गर्न आवश्यक सर्तहरू

१. दूध सञ्चालन र दुग्ध पदार्थ बनाउन प्रयाप्त स्थानको व्यवस्था हुनु पर्दछ ।
२. खानेपानीको प्रयाप्त व्यवस्था भएको हुनुपर्ने छ ।
३. प्रशोधन कक्षको भुईँमा सफा गर्न सजिलो हुने गरि चिप्लो टायल र पक्की भुईँ हुनुपर्ने छ ।
४. प्रशोधन कक्षबाट निस्कने फोहोर पानीलाई वातावरण नबिग्रने गरि निकास गर्ने व्यवस्था हुनुपर्ने छ ।
५. प्रशोधन कक्ष प्रयाप्त हावा बहन हुन सक्ने, प्रयाप्त उन्यालो आउने र छाना उपयुक्त किसिमको वस्तुको प्रयोग गरि छाएको हुनुपर्ने छ ।

अनुसूची-७

दफा २१ सँग सम्बन्धित

साभेदारी कार्यक्रमका लागि निवेदन साथ आवश्यक हुने कागजातहरु :

१. साभेदारी कार्यक्रमका लागि निवेदन पत्र
२. दूग्ध उत्पादक सहकारी संस्था, निजी व्यवसायी दर्ता भएको प्रमाणपत्र
३. हालको भौतिक पूर्वाधारको अवस्था
४. साभेदारी कार्यक्रमको उद्देश्य, कार्ययोजना र पूँजीको स्रोतको छोटकरी विवरण
५. पूँजीको व्यवस्था र अन्य कार्यको लागि प्रतिवद्धता
६. व्यवस्थापन र कार्य सञ्चालनको कार्यनीति ।

अनुसूची-ढ

दफा ॡ सँग सम्बन्धित

चिस्यान केन्द्र, डेरी पसल वा साना डेरी स्थापना गर्न व्यवसायिक योजना तयार गर्दा समावेश हुनुपर्ने कुराहरु :

१. परिचय :
२. उद्देश्य :
३. परियोजनाको आवश्यकता :
- ॡ. परियोजनाको सम्भाव्यता, विस्तृत विवरण :
  - प्राविधिक पक्ष :
  - आर्थिक पक्ष :
  - बजार पक्ष :
  - आर्थिक तथा सामाजिक पक्ष :
  - वातावरण प्रदूषण नियन्त्रण पक्ष :
- ॡ. परियोजनाको कार्ययोजना :
- ॢ. परियोजना सञ्चालन कार्यनीति :

अनुसूची-९
(दफा १८ सँग सम्बन्धित)
सम्झौता पत्र

धुर्कोट गाउँपालिकाको आ.व.....को लागि स्वीकृत बजेट अनुसार दुग्ध व्यवसाय प्रवर्द्धन तथा बजार व्यवस्थापन सुधार गर्न पेश भएको प्रस्तावनामा.....समितिको

निर्णय अनुसार श्री.....(स्थानीय निकाय वा चिलिङ भ्याट, साना डेरी, डेरी पसल, मासु पसल सुधार व्यवसायीलाई सहयोग गर्ने निर्णय भएकोले धुर्कोट गाउँपालिका पशुसेवा शाखा (यस पछि प्रथम पक्ष भनिने) र ..... (स्थानीय निकाय वा चिलिङ भ्याट, साना डेरी, डेरी पसल, मासु पसल सुधार (यसपछि दोस्रो पक्ष भनिने) बीच तपसिल अनुसारको सेवा र शर्त पालना गर्ने गरी सम्झौता भयो ।

१. दोस्रो पक्षको प्रस्ताव अनुसार .....क्षमता भएको स्थापना सुधारको लागि.....खरिद गर्न प्रस्तावमा उल्लेख भए अनुसार लाग्ने रकम.....मध्ये प्रथम पक्षबाट लगानी गर्नुपर्ने र बाँकी रकम सबै दोस्रो पक्षबाट लगानी गर्नुपर्नेछ ।
२. ....खरिद गर्दा दोस्रो पक्षले दरभाउ प्रथम पक्ष समक्ष पेश गर्ने र प्रथम पक्षको परामर्श तथा सहमति अनुसार दोस्रो पक्षले गुणस्तरीय सामान मूल्य अभिवृद्धि करमा दर्ता भएको फर्मबाट खरिद गरे पछि प्रथम पक्षबाट उपलब्ध गर्नु पर्ने रकम भुक्तानी हुनेछ ।
३. दोस्रो पक्षको प्रस्ताव अनुसार खरिद गर्नुपर्ने अन्य उपकरण दोस्रो पक्षले नै खरिद गर्नुपर्नेछ ।
४. प्रथम पक्षको सहमति, परामर्शमा दोस्रो पक्षले स्तरयुक्त खरिद गरी बिल भरपाई पेश गर्नुपर्नेछ ।
५. प्रथम पक्षको अनुदानमा उपलब्ध भएको उपकरणको मर्मत सम्भार दोस्रो पक्षले गर्नुपर्नेछ ।

६. दोस्रो पक्षले दूध संकलन, प्रशोधन तथा बिक्री वितरण बन्द गरेमा प्रथम पक्षले उपलब्ध गराएको अनुदान रकम, उपकरण फिर्ता लिन सक्नेछ ।
७. दूध संकलन तथा प्रशोधन गर्ने कक्ष पक्की, पानी नजम्ने र सजिलैसँग सफा गर्न सक्ने (टायल लगाएको) हुनुपर्नेछ ।
८. यस सहकार्य सम्बन्धी कुनै विवाद भएमा, समस्या परेमा दुवै पक्षको सहमति अनुसार हुनेछ ।

<u>दोस्रो पक्षको तर्फबाट</u>	<u>प्रथम पक्षको तर्फबाट</u>	<u>रोहवर</u>
दस्तखत :	दस्तखत :	स्थानीय तहको तर्फबाट
नाम :	नाम :	दस्तखत :
पद :	पद :	नाम :
संस्था :	छाप :	पद :
		कार्यालयको छाप :

अनुसूची-१०

(दफा ३, ४, ५ र २४ सँग सम्बन्धित)

बधशाला, बधस्थल, मासु पसल निर्माण सुधार तथा सञ्चालन गर्न सम्बन्धित
निकाय, संस्था, व्यवसायी बीचको सहमति :

धुर्कोट गाउँपालिकाको आ.व.....को लागि स्वीकृत बजेट अनुसार स्वस्थकर मासु उत्पादन तथा बजार व्यवस्थापन सुधार गर्न पेश भएको प्रस्तावना मध्ये छनोट समितिको निर्णय अनुसार श्री.....(स्थानीय निकाय वा पशु बधस्थल, बधशाला, मासु पसल सुधार व्यवसायी) लाई सहयोग गर्ने निर्णय भएकोले धुर्कोट गाउँपालिका (यस पछि प्रथम पक्ष भनिने) र.....(पशु बधस्थल, बधशाला, मासु पसल सुधार व्यवसायी (यस पछि दोस्रो पक्ष भनिने) बीच तपसिल अनुसार गर्ने गरी सम्झौता गरियो ।

सञ्चालक समिति/व्यवसायीले गर्ने कार्यहरु :

१. जग्गा उपलब्ध क्षेत्रफल :

२. निर्माण सुधार विवरण (के-के गर्ने)

(क)

(ख)

(ग)

(घ)

(ङ)

३. मुख्य उपकरणमा सहभागिता प्रतिशत :

४. अन्य उपकरणमा सहभागिता प्रतिशत :

५. खानेपानी व्यवस्थापनमा सहभागिता प्रतिशत :

६. बिजुली व्यवस्थापनमा सहभागिता प्रतिशत :

७. ढल निकासमा सहभागिता प्रतिशत :

८. अन्य :

व्यवसायीको तर्फबाट : पशुसेवा शाखाको तर्फबाट : स्थानीय तहको तर्फबाट:

दस्तखत :

दस्तखत :

दस्तखत :

नाम :

नाम :

नाम :

पद :

पद :

पद :

कार्यालय :

कार्यालय :

कार्यालय :

छाप :

छाप :

छाप :

अनुसूची-११

दफा २४ सँग सम्बन्धित

पशु बधशाला, बधस्थल, मासु पसल, निर्माण तथा सञ्चालन गर्ने सम्बन्धी सम्झौता

धुर्कोट गाउँपालिकाको आ.व.....को लागि स्वीकृत बजेट अनुसार स्वस्थकर मासु उत्पादन तथा बजार व्यवस्थापन सुधार गर्न पेश भएको प्रस्ताव मूल्याङ्कन भई निर्णय अनुसार श्री..... (स्थानीय वा पशु बधस्थल, बधशाला, मासु पसल सुधार व्यवसायी) लाई सहयोग गर्ने निर्णय भएकोले धुर्कोट गाउँपालिका (यस पछि प्रथम पक्ष भनिने) र..... (स्थानीय वा पशु बधस्थल, बधशाला, मासु पसल सुधार व्यवसायी) (यस पछि दोस्रो पक्ष भनिने) बीच तपसिल अनुसार गर्ने गरी सम्झौता गरियो ।

१. दोस्रो पक्षले तोकिएको स्थानमा स्वीकृत डिजाईन, स्टिमेट तथा निर्धारित मापदण्ड अनुसार भित्र उक्त.....निर्माण गरी सक्नुपर्नेछ ।
२. स्वीकृत योजना अनुसार .....लागि प्रस्तावित उपकरणमा लाग्ने कुल लागत रु..... मध्ये प्रथम पक्षले दास्रो पक्षलाई सहकार्य अन्तर्गतका लागि रु..... उपलब्ध गराउनेछ ।
३. कार्य प्रगतिको आधारमा प्रथम पक्षले दोस्रो पक्षलाई .....किस्ता रकम उपलब्ध गराउनेछ ।
४. सहकार्यमा उपलब्ध भएका महत्वपूर्ण उपकरणको मर्मत संभार दोस्रो पक्षले गर्नुपर्नेछ ।
५. दोस्रो पक्षले आफ्नो व्यवसाय बन्द गरेमा प्रथम पक्षको तर्फबाट लगानी हुन गएको अनुदान रकम, उपकरण सम्बन्धित व्यवसायीले गाउँपालिकालाई फिर्ता गर्नुपर्नेछ ।
६. प्रथम पक्षले कुनै पनि समयमा सहकार्यको अनुगमन गर्न सक्नेछ ।
७. प्रथम पक्षले उपलब्ध उराएको रकमबाट सम्पन्न कामको सक्कलै विलहरु (भ्याट तिरेको तथा बाँकी कामको कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन प्रमाणित गरी.....समय भित्रै दोस्रो पक्षले प्रथम पक्षलाई उपलब्ध गराई सक्नुपर्नेछ ।

८. प्रस्ताव अनुसारको काम नगरेमा या प्राप्त रकम वा खरिद सामानको सदुपयोग भए नभएको पाईएमा कुनै पनि बेलामा सम्झौता भङ्ग हुन सक्नेछ र दुरुपयोग भएको रकम प्रथम पक्षले सरकारी बाँकी सरह असुल गर्नेछ ।
९. यदि सहकार्यमा कुनै समस्या वा विवाद आईपरेमा दुबै पक्षको सहमतिमा विवाद टुङ्गयाइनेछ ।
१०. मासु पसलमा सफा स्वच्छ खानेपानीको सुविधा र दैनिक रुपमा सरसफाइ गरेको हुनुपर्नेछ ।
११. मासु पसलमा टायल, शिशा, जाली लगाएको तथा डिप फ्रिजको व्यवस्था गरी व्यवस्थित रुपमा बनाएको हुनु पर्नेछ ।
१२. मासु पसलका स्टेनलेश स्टील भएको हतियार प्रयोग भएको हुनुपर्नेछ ।
१३. मासु पसलमा गाउँपालिकाको साभेदारी उल्लेख गरिएको होर्डिङ बोर्ड राख्नुपर्नेछ ।
१४. दोस्रो पक्षले सहकारीमा सञ्चालित कार्यक्रमको चौमासिक तथा वार्षिक प्रगति प्रथम पक्षलाई बुझाउनु पर्नेछ ।
१५. मासु पसल सुधार सम्पन्न भएपछि गाउँपालिकाबाट अनुगमन गरी सम्बन्धित प्राविधिकबाट कार्य सम्पन्न भएको प्रतिवेदन प्राप्त भएपछि भुक्तानी हुनेछ ।

यो सम्झौता मिति.....बाट लागू भई मिति.....मा टुङ्गिनेछ । यो सम्झौता भएको .....सम्म दोस्रो पक्षले नेपाल सरकारद्वारा जारी गुणस्तरीय मासु उत्पादन तथा बिक्री वितरण गर्ने मापदण्ड पूर्णतया पालना गर्नेछु ।

उपर्युक्त काम गर्न दुबै पक्षले राजीखुशीसाथ सहिछाप गर्यौं ।

दोस्रो पक्षबाट

प्रथम पक्षबाट

रोहवर

दस्तखत :

दस्तखत :

दस्तखत :

नाम :

नाम :

नाम :

पद :

पद :

पद :

संस्था :

कार्यलय :

कार्यालय :

छाप :

छाप :

छाप :

अनुसूची-१२
दफा २४ र अनुसूची १ सँग सम्बन्धित
बाखापालन कार्यक्रम कार्यव्यवस्था

यस गाउँपालिका अर्न्तगतका वडाका टोल-टोलमा रहेका बाखापालक कृषकहरुलाई व्यवसायीकरण गर्नको लागि निम्नानुसारको किसानको वर्गीकरण गरिएको छ ।

१. साना किसान : ५ देखि १० माउ बाखा पालेका किसान
२. मध्यम किसान : ११ देखि २० माउ बाखा पालेका किसान
३. व्यवसायी किसान : २१ देखि ४० माउ बाखा पालेका किसान
४. ठूला किसान : ४१ माउ भन्दा बढी बाखा पालेका किसान

माथि उल्लेखित किसानलाई गाउँपालिकाबाट तपसिल अनुसारको सेवा सुविधा उपलब्ध गराई ठूला (व्यवसायी) किसानको रुपमा विकास गरिने रणनीति लिइएको छ ।

१. साना किसान : यस वर्गका किसानलाई प्रोत्साहन स्वरुप वार्षिक रुपमा सहयोग गरिने लक्ष्य लिईएको छ ।
२. मध्यम किसान : यस वर्गका किसानलाई प्रोत्साहन स्वरुप वार्षिक रुपमा प्राविधिक तथा आर्थिक सहयोग गरिने लक्ष्य लिईएको छ ।
३. व्यवसायी किसान : यस वर्गका किसानलाई प्रोत्साहन स्वरुप मासिक, वार्षिक रुपमा प्राविधिक तथा आर्थिक सहयोग गरिने लक्ष्य लिईएको छ ।
४. ठूला किसान : यस वर्गका किसानलाई प्रोत्साहन स्वरुप मासिक, वार्षिक रुपमा प्राविधिक तथा आर्थिक सहयोग गरिने लक्ष्य लिईएको छ ।
५. बोका वितरण : प्रत्येक व्यवसायी किसानको लागी १ वटा बोयर क्रस बोका निःशुल्क उपलब्ध गराइने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
६. बोका र बाखा ढुवानीको लागि प्रति बोका वा बाखाको रु ५०० उपलब्ध गराइनेछ ।
७. घाँस खेतीमा आधारित बाखापालन गर्न घाँस, बिउ, बेर्ना निःशुल्क उपलब्ध गराइनेछ ।
८. बाखापालन गर्न सहज होस् भन्ने हेतुले तालिम तथा भ्रमणको व्यवस्था मिलाइनेछ ।

अनुसूची-१३
(दफा २४ र अनुसूची-१ सँग सम्बन्धित)
गाई, भैसीपालन कार्यव्यवस्था

यस गाउँपालिका अर्न्तगतका टोलमा रहेका गाई भैसीपालक किसानलाई व्यवसायीकरण गरी दूध उत्पादनमा बृहत् रूपमा बृद्धि गरी आमदानीमा बृद्धि गर्नुको साथै रोजगार सिर्जना गराउन निम्नानुसारको किसानको वर्गीकरण गरिएको छ ।

१. साना किसान : ३ देखि ५ गाई वा भैसीपालन गर्ने किसान
२. मध्यम किसान : ६ देखि ९ गाई वा भैसीपालन गर्ने किसान
३. ठूला किसान : १० भन्दा माथि गाई वा भैसीपालन गर्ने किसान

माथि उल्लेखित वर्गका किसानलाई गाउँपालिकाबाट तपसिल अनुसारको सेवा सुविधा उपलब्ध गराई ठूला (व्यवसायी) किसानको रूपमा विकास गराउदै लैजाने रणनीति लिईएकोछ ।

१. साना किसान : यस वर्गका किसानलाई प्रोत्साहन स्वरुप मासिक, वार्षिक रुपमा सहयोग गरिनेछ ।
२. मध्यम किसान : यस वर्गका किसानलाई प्रोत्साहन स्वरुप मासिक, वार्षिक रुपमा सहयोग गरिनेछ ।
३. ठूला किसान : यस वर्गका किसानलाई प्रोत्साहन स्वरुप मासिक, वार्षिक रुपमा सहयोग गरिनेछ ।
४. घाँसमा आधारित पशुपालन गरी उत्पादन लागत कम गर्नको लागि घाँसका बिउ, बेर्ना उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
५. गाई भैसीपालन कार्यक्रमलाई निरन्तरता र दिगोपनाको लागि तालिम तथा भ्रमणको व्यवस्था मिलाइनेछ ।
६. उन्नत गाई, भैसी हुवानीको लागि प्रति गाई भैसी रु २५००/- को व्यवस्था मिलाइनेछ ।
७. यस आ.व. देखि कृषकको लागि आवश्यक पूर्वाधार तयार गरिनेछ ।

अनुसूची-१४
(दफा २४ र अनुसूची-१ सँग सम्बन्धित)
कुखुरापालन कार्यक्रम कार्यव्यवस्था :

यस गाउँपालिका अर्नागतका वडामा रहेका स्थानीय, लेयर्स, ब्रोईलर कुखुरापालक कृषकहरुलाई व्यवसायी बनाई रोजगार तथा आत्मनिर्भर बनाउनको लागि कुखुरापालक किसानलाई निम्न वर्गमा वर्गीकरण गरिएको छ ।

१. साना किसान : (स्थानीय कुखुरा) १० माउ
२. मध्यम किसान : (स्थानीय कुखुरा) ११ देखि २५ माउ
३. व्यवसायी किसान : (स्थानीय कुखुरा) २६ माउ भन्दा बढि
४. साना किसान : (उन्नत कुखुरा) ५० देखि १००
५. मध्यम किसान : (उन्नत कुखुरा) १०० देखि २००
६. व्यवसायी किसान : (उन्नत कुखुरा) २०० भन्दा बढि

माथि उल्लेखित किसानलाई गाउँपालिकाबाट तपसिल अनुसारका सेवा सुविधा उपलब्ध गराई ठूला किसानका रुपमा विकास गर्ने लक्ष्य लिईएकोछ ।

१. साना किसान : (स्थानीय कुखुरा) यस वर्गका किसानलाई(खोर निर्माण लगायतका क्षेत्रमा)स्वरुप वार्षिक रु. ५,०००।- उपलब्ध गराइनेछ ।
२. मध्यम किसान : (स्थानीय कुखुरा) यस वर्गका किसानलाई खोर निर्माण लगायतका क्षेत्रमा प्रोत्साहन स्वरुप वार्षिक रु. ७,०००।- उपलब्ध गराइनेछ ।
३. व्यवसायी किसान : (स्थानीय कुखुरा) यस वर्गका किसानलाई खोर निर्माण लगायतका क्षेत्रमा प्रोत्साहन स्वरुप वार्षिक रु. १०,०००।- उपलब्ध गराइनेछ ।
४. साना किसान : (उन्नत कुखुरा) यस वर्गका किसानलाई खोर निर्माण लगायतका क्षेत्रमा प्रोत्साहन स्वरुप वार्षिक रु. ५,०००।- उपलब्ध गराइनेछ ।
५. मध्यम किसान : (उन्नत कुखुरा) यस वर्गका किसानलाई खोर निर्माण लगायतका क्षेत्रमा प्रोत्साहन स्वरुप वार्षिक रु. ७,०००।- उपलब्ध गराइनेछ ।
६. व्यवसायी किसान : (उन्नत कुखुरा) यस वर्गका किसानलाई खोर निर्माण लगायतका क्षेत्रमा प्रोत्साहन स्वरुप वार्षिक रु. १०,०००।- उपलब्ध गराइनेछ ।

अनुसूची-१५

(दफा ३३ सँग सम्बन्धित)

समूह, समिति, सहकारी, फार्म दर्ता गर्दा आवश्यक पर्ने कागजातहरू

१. समूह, समिति गठन भई कार्यक्रम सञ्चालन गरेको ६ महिना पुगेको निर्णयको प्रतिलिपी,
२. समूह, समितिका कार्य समितिका पदाधिकारीहरूको नागरिकताको प्रतिलिपी,
३. पशुपालन क्षेत्रमा काम गर्ने प्रतिवद्धता ,
४. सम्बन्धित वडाको सिफारिस,
५. कार्ययोजना,
६. फार्म दर्ताको लागि नागरिकताको प्रतिलिपी,
७. फार्म सञ्चालन भएको स्थानको जग्गाधनी प्रमाण पूर्जाको प्रतिलिपी,
८. फार्म सञ्चालन गरेको स्थान भाडामा लिएको भए सम्भौताको प्रतिलिपी,
९. फार्मको व्यवसायिक कार्ययोजना,
१०. समूह, समितिको विधान/विनियम,
११. प्राविधिकको सिफारिस ।

अनुसूची-१६

(दफा ५ सँग सम्बन्धित)

(क) पशुपंक्षीजन्य उपज बिक्री वितरणमा अनुदान व्यवस्था

१. बोका, खसि उत्पादन र बिक्रीतर्फ :

१. बोका, खसि घरमा नै उत्पादन भएको हुनुपर्नेछ । प्रति वर्ष ३ वटाभन्दा बढी बोका खसि बिक्री सहकारी मार्फत गरेको हुनुपर्नेछ ।
२. जिउँदो तौलमा बिक्री गरेको हुनुपर्नेछ ।
३. दशैं, तिहार, कुलपुजा, बिबा तथा वल्लो घर, पल्लो घरमा लगेर काटेकोलाई मान्यता दिइने छैन ।
४. जन्मेदेखि २ महिनासम्मको पाठा, आमासँग खरिद गरी ल्याएमा उक्त पाठालाई मान्यता दिइनेछ । यसरी खरिद गरी ल्याएको बाखा तथा बोकाको खरिद गरेको प्रमाण अनिवार्य पेश गर्नुपर्नेछ ।
५. बोका खसि सहकारी मार्फत बिक्री गर्नुपर्नेछ । सहकारी नभएको ठाउँमा समूह मार्फत बिक्री गर्नुपर्नेछ ।
६. निरोगी र स्वस्थ बोका खसि बिक्री गरेको हुनुपर्नेछ ।
७. घरमा भएका बोका खसि बाखाको अनिवार्य विमा गरेको हुनुपर्नेछ ।
८. घरमा रहेका बाखाको संख्या र पाठाको संख्या एकिन हुनुपर्नेछ ।
९. ट्याग लगाएको हुनुपर्नेछ । सोको अभिलेख राखेको हुनुपर्नेछ ।
१०. घाँसमा आधारित पशु पालन गरेको हुनुपर्नेछ ।

२. दूध बिक्रीतर्फ :

१. दूध घरमा नै उत्पादन भएको हुनुपर्नेछ ।
२. प्रति महिना १०० लिटर भन्दा बढी दूध उत्पादन गरी सहकारी मार्फत बिक्री गरेको हुनुपर्नेछ ।
३. आफूले खरिद गरी सहकारीमा बिक्री गरेको दूधलाई मान्यता दिइने छैन ।
४. आफूसँग भएका दुहुना गाइ, भैसीको जानकारी समूह सहकारीमा दिनु पर्नेछ ।
५. पशु बीमा अनिवार्य रुपमा गरेको हुनुपर्नेछ ।

पशुविकास कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि २०७४ ————— (४५)

६. गाई, भैसी फार्म दर्ता भएकालाई प्राथमिकता दिइनेछ ।
७. फार्म दर्ता नभएकालाई किसानहरु फार्म दर्ता उन्मुख हुनुपर्नेछ ।
८. घाँसमा आधारित पशुपालन गरेको हुनुपर्नेछ ।

३. अन्डा उत्पादन :

१. आफ्नै घरमा उत्पादन गरेको हुनुपर्नेछ ।
२. सहकारी मार्फत बिक्री गरेको हुनुपर्नेछ ।
३. किसान व्यावसायिकतातर्फ उन्मुख भएको हुनुपर्नेछ ।
४. बीमालाई प्राथमिकता दिनुपर्नेछ ।

(ख) अनुदानका लागि पेश गर्नुपर्ने कागजातहरु :

१. वडा कार्यालयको सिफारिस
२. सम्बन्धित प्राविधिकको सिफारिस
३. समूह/सहकारीबाट उत्पादित पशु र पशुजन्य पदार्थ बिक्री गरेको सिफारिस
४. नागरिकताको प्रतिलिपि
५. कृषकको परिचय-पत्रको प्रतिलिपि
६. उत्पादित पशु तथा पशुजन्य पदार्थ बिक्री गर्दाको फोटोहरु
७. रीतपूर्वकको आवेदन फाराम
८. कार्यक्रम सञ्चालनको संक्षिप्त कार्ययोजना
९. दर्ताको प्रमाण-पत्र प्रतिलिपि
१०. विदेशबाट फर्किएको भए पासपोर्टको प्रतिलिपि
११. अन्य प्रमाणित प्रमाण-पत्रहरुको प्रतिलिपि (तालिम, योग्यता, अनुभव, जग्गा भाडा सम्झौता पत्र) ।

अनुसूची-१७
(दफा ७, ८ र ९ सँग सम्बन्धित)

१. समूह/सहकारीले गर्नुपर्ने कार्यहरू र गाउँपालिकाबाट गर्ने सहयोग

१. प्रत्येक वडाका सहकारीलाई पशु तथा पशुजन्य पदार्थ बिक्री तथा किसानहरूको अभिलेख राखेबापत रु.२०,०००/- व्यवस्थापन खर्चवापत वार्षिक रुपमा उपलब्ध गराइनेछ ।
२. उक्त कार्यका लागि गाउँपालिका र सहकारीबिच सम्झौता गरिनेछ ।
३. सम्झौता गरे अनुसार कार्य नगर्ने सहकारीलाई दर्ता खारेज समेत गर्ने तर्फ लागिनेछ ।
४. अटेर अथवा राम्रोसँग काम नगर्ने संस्थालाई कालो सूचिमा राखिनेछ ।
५. भुटो विवरण पेश गरी किसानलाई भुक्तानी गएमा सो को क्षतिपूर्ति समेत असुल उपर गरिनेछ ।

२. समूह/सहकारीले गर्नुपर्ने कार्यहरू र आर्थिक अनुदानको व्यवस्था

१. किसानका लागि बोका वितरण गर्दा बोकाको जात गुणस्तरको आधारमा रु.१५,०००/- देखि रु.५०,०००/- सम्म उपलब्ध गराइनेछ ।
२. खोर, सुधारका लागि रु.५०००/- भकारो सुधारको लागि रु.१०,०००/- प्रति परिवार उपलब्ध गराइनेछ ।
३. कुखराको खोर सुधारको लागि रु.१०,०००/- प्रति परिवार उपलब्ध गराइनेछ ।
४. प्रत्येक वडामा औषधि लगायत अन्य सामग्री उपलब्ध गराइनेछ ।
५. घाँसका बिउ, बेर्ना तपसिलमा नबढ्ने गरी खरिद गरिनेछ ।
  - (क) राईखन्यु रु.२५/-प्रति बोट,
  - (ख) इपिल इपिल रु.१२/- प्रति बोट,
  - (ग) बकाइनो रु.१२/- प्रति बोट,
  - (घ) किम्बु रु.१२/- प्रति बोट ।
  - (ङ) पासपालम, मोलाटो, नेपियर, सिओ श्री, सिओ फोर, सुम्बासेटेरिया रु.२/- प्रति सेट
६. व्यावसायिक फार्म सुधारका लागि रु.५०,०००/- सम्म उपलब्ध गराइनेछ ।

पशुविकास कार्यक्रम सञ्चालन कार्यविधि २०७४ ————— (४७)

अनुसूची-१८
(दफा ८ सँग सम्बन्धित)

समूह/समिति मार्फत सञ्चालन बाखाको खोर सुधार तथा बाखापालन गर्ने सम्झौता पत्र

धुर्कोट गाउँपालिकाको पशु सेवा शाखाको आ.व. ....को स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार बाखापालन कार्यक्रम अन्तर्गत कार्यक्रम सञ्चालनको लागि खोर सुधार र बोका वितरण कार्यक्रम सञ्चालनको लागि धुर्कोट गाउँपालिकाको वडा नं. ...., ..., गुल्मी (यसपछि प्रथम पक्ष भनिने) र धुर्कोट गाउँपालिका पशु सेवा शाखा (यसपछि दोस्रो पक्ष भनिने) बीच तपसिलका शर्तहरू पालना गर्ने गरी सम्झौता गरी लियौं दियौं ।

तपसिल

१. प्रथम पक्षले बाखापालनका सबै सदस्य बीच समन्वय राखी सञ्चालन गर्नेछौं ।
२. कार्यक्रम सञ्चालनका लागि दोस्रो पक्षले बाखा खोर सुधार बापत रु.१००,०००।- (एक लाख) मात्र र एक ओटा बोका खरिदको लागि रु.२५,०००।- (पच्चीस हजार) मात्र खाता खोलेको बैंकमा रकम जम्मा गर्नेछ ।
३. दोस्रो पक्षबाट प्राप्त बस्तुगत तथा रकमगत कोष अनुदान रकम उद्देश्य अनुरूप वडामा कार्यरत र गाउँपालिकाको सल्लाह अनुसार मात्र परिचालन गर्नेछौं ।
४. समूहमा सञ्चालन भएका पशु सेवा कार्यक्रमको पूर्ण जिम्मेवारीका साथ त्यसको कार्यान्वयन गरी प्रत्येक ४ महिनामा गाउँपालिकामा प्रतिवेदन बुझाउनेछौं ।
५. पशु विकास तथा पशु स्वास्थ्य कार्यक्रम सम्बन्धित प्राविधिकको प्रत्यक्ष रेखदेखमा सञ्चालन गर्नेछौं ।
६. प्रत्येक १.५ वर्षमा हाम्रो प्रजनन युक्त बोकाहरु नाता नपर्ने अर्को समूहमा साटासाट गर्नेछौं ।
७. बाखापालन कार्यक्रम तथा समूहका गतिविधि नियमित रूपमा सञ्चालन गर्नेछौं ।
८. बाखाको खोर स्थानीय सामाग्रीको प्रयोग गरी निर्माण गर्नेछौं । खोर निर्माणको खर्च भएको बिल भर्पाइ तुरुन्त पेश गर्नेछौं ।

९. पशु आहाराको लागि दोस्रो पक्षबाट प्राप्त बिउ, बिरुवाहरु सबै सदस्यले आफ्नो बारी तथा कान्जामा लगाई घाँस खती गर्नेछौं ।
१०. कोषमा प्राप्त रकम सही/उपयुक्त कार्यमा मात्र प्रयोग गर्नेछौं । दोस्रो पक्षबाट प्राप्त अनुदान रकम सहयोग देखिने गरी साइनबोर्ड राख्नेछौं ।
११. समूहमा सञ्चालन भएका पशु सेवा कार्यक्रमको प्राप्त बस्तुगत तथा रकमगत कोष कुनै हिनामिना गर्नेछैनौं, गरेमा कानून बमोजिम भोग्न तयार छौं ।
१२. बोका, बाखा विरामी भएमा सम्बन्धित प्राविधिक तथा गाउँपालिकाको पशु सेवा शाखामा जानाकारी गराउनेछौं ।
१३. विभिन्न समयमा सम्बन्धित निकायबाट गरिने अनुगमनलाई सकृयताकासाथ सहयोग गर्नेछौं ।
१४. पशु बीमा अनिवार्य गरेको हुनुपर्नेछ ।
१५. साभेदारीमा निर्माण गरिएको खोरको मर्मत सम्भार आफैले गर्नुपर्नेछ ।

प्रथम पक्षको तर्फबाट

समूह समितिको नाम :

ठेगाना :

अध्यक्षको नाम :

सहि :

ठेगाना:

दोस्रो पक्षको तर्फबाट

नाम: .....

सहि:

पद : प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

मिति:

वार्डको तर्फबाट

प्राविधिकको नाम :

सही:

कार्यालयको छाप:

पद:

साक्षी :

समूह समितिको सचिव श्री.....

दस्तखत :

शाखाको तर्फबाट

नाम थर :.....

पद : प.स्वा. प्रा.

दस्तखत:

रोहबर

श्री.....

अध्यक्ष धु .गा.पा. ....गुल्मी

दस्तखत: :

अनुसूची-१९
(दफा ८ सँग सम्बन्धित)

बाखापालन फार्मको खोर सुधार तथा बाखापालन गर्ने सम्झौता पत्र

धुर्कोट गाउँपालिकाको पशु सेवा शाखाको आ.व. ....को स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार बाखापालन कार्यक्रम अन्तर्गत खोर सुधार गर्ने कार्यक्रम सञ्चालनको लागि धुर्कोट गाउँपालिकाको .....वार्ड गुल्मी (यस पछि प्रथम पक्ष भनिने) र धुर्कोट गाउँपालिका पशु सेवा शाखा (यसपछिदोस्रो पक्ष भनिने) बीच तपसिलका सर्तहरू पालना गर्ने गरी सम्झौता गरी लियौं दियौं ।

तपसिल

१. प्रथम पक्षले बाखापालनका सबै सदस्य बीच समन्वय राखी सञ्चालन गर्नेछु ।
२. कार्यक्रम सञ्चालनका लागि दोस्रो पक्षले बाखा खोर सुधार बापत रु ५०,०००। पचास हजार मात्र खाता खोलेको बैंकमा रकम जम्मा गर्नेछु ।
३. दोस्रो पक्षबाट प्राप्त वस्तुगत तथा रकमगत कोष अनुदान रकम उदेश्य अनुरूप वार्डमा कार्यरत र गाउँपालिकाको सल्लाह अनुसार मात्र परिचालन गर्नेछु ।
४. सञ्चालन भएका पशु सेवा कार्यक्रमको पूर्ण जिम्मेवारीकासाथ त्यसको कार्यान्वयन गरी प्रत्येक ४ महिनामा गाउँपालिकामा प्रतिवेदन बुझाउनेछौं ।
५. पशु विकास तथा पशु स्वास्थ्य कार्यक्रम सम्बन्धित प्राविधिकको प्रत्यक्ष रेखदेखमा सञ्चालन गर्नेछु ।
६. प्रत्येक १.५ वर्षमा हाम्रो प्रजनन युक्त बोकाहरु नाता नपर्ने अर्को समूहमा साटासाट गर्नेछु।
७. बाखापालन कार्यक्रम नियमितरूपमा सञ्चालन गर्नेछु ।
८. बाखाको खोर स्थानीय सामाग्रीको प्रयोग गरी निर्माण गर्नेछु र खोर निर्माणको खर्च भएको बिल भर्पाइ तुरुन्त पेश गर्नेछु ।
८. पशु आहाराको लागि दोस्रो पक्षबाट प्राप्त विउ बिरुवाहरु सबै सदस्यले आफ्नो बारी तथा काल्नामा लगाइ घाँस खेती गर्नेछु ।
९. कोषमा प्राप्त रकम सही कार्यमा मात्र प्रयोग गर्नेछौं र दोस्रो पक्षबाट प्राप्त अनुदान रकम सहयोग देखिने गरी साइनबोर्ड राख्नेछु ।

१०. समूहमा सञ्चालन भएका पशु सेवा कार्यक्रमको प्राप्त बस्तुगत तथा रकमगत कोष कुनै हिना बिना गर्ने छैन, गरेमा कानुन बमोजिम भोग्न तयार छु ।
११. बोका बाखा बिरामी भएमा सम्बन्धीत प्राविधिक तथा गाउपालिकाको पशु सेवा शाखामा जानाकारी गराउनेछु ।
१२. विभिन्न समयमा सम्बन्धित निकायबाट गरिने अनुगमनलाई सकृयताकासाथ सहयोग गर्नेछु ।
१३. पशु बीमा अनिवार्य गरेको हुनुपर्नेछ ।
१४. साभेदारीमा निर्माण गरिएको खोरको मर्मत सम्भार आफै गर्नुपर्नेछ ।
१५. खोर सुधार, टाट्नो निर्माण, बरीपरी तारबार लगाउने काम समयमै सम्पन्न गर्नुपर्नेछ ।
१६. उक्त काम मा ५०,००० रकम आफै र सोही बराबर कार्यालयबाट बेहोर्नेछ ।

प्रथम पक्षको तर्फबाट

फार्मको नाम :

ठेगाना :

वार्डको तर्फबाट

प्राविधिकको नाम :

पद:

रोहबर

श्री.....

पद: अध्यक्ष

धु. गा.पा..... गुल्मी

दोस्रो पक्षको तर्फबाट

नाम: .....

सहि:

पद: प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

मिति:

सहि:

कार्यालयको छाप:

शाखाको तर्फबाट

नाम थर : .....

पद: .....

दस्तखत:

अनुसूची-२०
(दफा ८ सँग सम्बन्धित)

कुखुराको खोर सुधार गर्ने सम्झौता पत्र

धुर्कोट गाउँपालिकाको पशुसेवा शाखाको आ.व. ....को स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार कुखुरापालन कार्यक्रम अन्तर्गत कार्यक्रम सञ्चालनको लागि खोर सुधारको गर्न धुर्कोट गाउँपालिकाको .....वार्ड गुल्मी (यसपछि प्रथम पक्ष भनिने) र धुर्कोट गाउँपालिका पशुसेवा शाखा (यस पछि दोस्रो पक्ष भनिने) बीच तपसिलका सर्तहरु पालना गर्ने गरी सम्झौता गरी लियौं दियौं ।

तपसिल

१. प्रथम पक्षले कुखुरापालनका सबै सदस्य बीच समन्वय राखी सञ्चालन गर्नेछु ।
२. कार्यक्रम सञ्चालनका लागि दोस्रो पक्षले कुखुराको खोर सुधार बापत रु १००००।- दश हजार मात्र खाता खोलेको बैकमा रकम जम्मा गर्नेछु ।
३. दोस्रो पक्षबाट प्राप्त बस्तुगत तथा रकमगत कोष अनुदान रकम उदेश्य अनुरूप वाडमा कार्यरत र गाउँपालिकाको सल्लाह अनुसार मात्र परिचालन गर्नेछु ।
४. सञ्चालन भएका पशु सेवा कार्यक्रमको पूर्ण जिम्मेवारीका साथ त्यसको कार्यान्वयन गरी प्रत्येक ४ महिनामा गाउँपालिकामा प्रतिवेदन बुझाउनेछौं।
५. पशु विकास तथा पशु स्वास्थ्य कार्यक्रम सम्बन्धित प्राविधिकको प्रत्यक्ष रेखदेखमा सञ्चालन गर्नेछु ।
६. प्रत्येक १ वर्षमा हाम्रो प्रजनन युक्त भालेहरु नाता नपर्ने अर्को समूहमा साटासाट गर्नेछु ।
७. कुखुरापालन कार्यक्रम नियमित रुपमा सञ्चालन गर्नेछु ।
८. खोर स्थानीय सामग्रीको प्रयोग गरी निर्माण गर्नेछु । खोर निर्माणको खर्च भएको बिल भर्पाइ तुरुन्त पेश गर्ने छु ।

८. पशु आहाराको लागि दोस्रो पक्षबाट प्राप्त बिउ बिरुवाहरु सबै सदस्यले आफ्नो बारी तथा काल्नामा लगाइ घाँस खेती गर्नेछु ।
९. कोषमा प्राप्त रकम सही कार्यमा मात्र प्रयोग गर्नेछौ । दोस्रो पक्षबाट प्राप्त अनुदान रकम सहयोग देखिने गरी साइनबोर्ड राख्नेछु ।
१०. समूहमा सञ्चालन भएका पशु सेवा कार्यक्रमको प्राप्त बस्तुगत तथा रकमगत कोष कुनै हिना बिना गर्ने छैन, गरेमा कानुन बमोजिम भोग्न तयार रहनेछु ।
११. कुखुरा बिरामी भएमा सम्बन्धित प्राविधिक तथा गाउँपालिकाको पशु सेवा शाखामा जानाकारी गराउनेछु ।
१२. विभिन्न समयमा सम्बन्धित निकायबाट गरिने अनुगमनलाई सकृयताका साथ सहयोग गर्नेछु ।
१३. पशु बीमा अनिवार्य गरेको हुनुपर्नेछ ।
१४. साभेदारीमा निर्माण गरिएको खोरको मर्मत संहार आफै गर्नुपर्नेछ ।
१५. खोर सुधार, वरीपरी तारबार लगाउने काम समयमै सम्पन्न गर्नुपर्नेछ ।
१६. उक्त काममा १०,००० रकम आफै र सोही बराबर कार्यालयबाट बेहोर्नेछु ।

प्रथम पक्षको तर्फबाट

फार्मको नाम :

ठेगाना :

वार्डको तर्फबाट

प्राविधिकको नाम :

पद:

रोहबर

श्री.....

पद: अध्यक्ष

धु. गा.पा.....गुल्मी

दोस्रो पक्षको तर्फबाट

नाम: .....

सहि:

पद: प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

मिति:

सहि:

कार्यालयको छाप:

शाखाको तर्फबाट

नाम थर :.....

पद:.....

दस्तखत:

अनुसूची-२१

(दफा ८ सँग सम्बन्धित)

बंगुरको खोर सुधार तथा बंगुरपालन गर्ने संझौता पत्र

धुर्कोट गाउँपालिकाको पशु सेवा शाखाको आ.व. ....को स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार बंगुरपालन कार्यक्रम अन्तर्गत खोर सुधार कार्यक्रम सञ्चालनको लागि धुर्कोट गाउँपालिकाको .....वार्ड गुल्मी (यसपछि प्रथम पक्ष भनिने) र धुर्कोट गाउँपालिका पशु सेवा शाखा (यस पछि दोस्रो पक्ष भनिने) बीच तपसिलका सर्तहरु पालना गर्ने गरी सम्झौता गरी लियौ दियौ ।

तपसिल

१. प्रथम पक्षले बंगुरपालनका सबै सदस्य बीच समन्वय राखी सञ्चालन गर्नेछु ।
२. कार्यक्रम सञ्चालनका लागि दोस्रो पक्षले बाखा खोर सुधार बापत रु ५०,०००। पचास हजार मात्र खाता खोलेको बैकमा रकम जम्मा गर्नेछु ।
३. दोस्रो पक्षबाट प्राप्त बस्तुगत तथा रकमगत कोष अनुदान रकमदृश्य अनुरूप वार्डमा कार्यरत र गाउँपालिकाको सल्लाह अनुसार मात्र परिचालन गर्नेछु ।
४. सञ्चालन भएका पशु सेवा कार्यक्रमको पूर्ण जिम्मेवारीका साथ त्यसको कार्यन्वयन गरी प्रत्येक ४ महिनामा गाउँपालिकामा प्रतिवेदन बुझाउनेछौ ।
५. पशु विकास तथा पशु स्वास्थ्य कार्यक्रम सम्बन्धित प्राविधिकको प्रत्यक्ष रेखदेखमा सञ्चालन गर्नेछु ।
६. प्रत्येक १.५ वर्षमा हाम्रो प्रजनन युक्त बंगुरहरु नाता नपर्ने अर्को समूहमा साटासाट गर्नेछु ।
७. बंगुरपालन कार्यक्रम नियमित रूपमा सञ्चालन गर्नेछु ।
८. बंगुरको खोर स्थानीय सामाग्रीको प्रयोग गरी निर्माण गर्नेछु । खोर निर्माणको खर्च भएको बिल भर्पाइ तुरुन्त पेश गर्नेछु ।

८. पशु आहाराको लागि दोस्रो पक्षबाट प्राप्त बिउ विरुवाहरु आफ्नो बारी तथा काल्नामा लगाइ घाँस खेती गर्नेछु ।
९. कोषमा प्राप्त रकम सही कार्यमा मात्र प्रयोग गर्नेछु । दोस्रो पक्षबाट प्राप्त अनुदान रकम सहयोग देखिने गरी साइनबोर्ड राख्नेछु ।
१०. सञ्चालन भएका पशु सेवा कार्यक्रमको प्राप्त बस्तुगत तथा रकमगत कोष कुनै हिना बिना गर्ने छैन, गरेमा कानुन बमोजिम भोग्न तयार छु ।
११. बंगुर बिरामी भएमा सम्बन्धित प्राविधिक तथा गाउँपालिकाको पशु सेवा शाखामा जानकारी गराउनेछु ।
१२. विभिन्न समयमा सम्बन्धित निकायबाट गरिने अनुगमनलाई सकृयताकासाथ सहयोग गर्नेछु ।
१३. पशु बीमा अनिवार्य गरेको हुनुपर्नेछ ।
१४. साभेदारीमा निर्माण गरिएको खोरको मर्मत संहार आफै गर्नुपर्नेछ ।
१५. वातावरणीय तथा मानविय प्रभावपर्ने ठाउँमा खोर निर्माण गर्नेछैन ।
१६. नियमित रूपमा आन्तरिक तथा बाह्य परजिबीविरुद्ध औषधि खुवाउनेछु ।

प्रथम पक्षको तर्फबाट

फार्मको नाम :

ठेगाना :

वार्डको तर्फबाट

प्राविधिकको नाम :

पद:

रोहबर

श्री.....

पद: अध्यक्ष

धु. गा.पा..... गुल्मी

दोस्रो पक्षको तर्फबाट

नाम: .....

सहि:

पद: प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

मिति:

सहि:

कार्यालयको छाप:

शाखाको तर्फबाट

नाम थर :.....

पद:.....

दस्तखत:

अनुसूची-२२
(दफा ८ सँग सम्बन्धित)
गाई, भैसीको भकारो सुधार गर्ने संभौता पत्र

धुर्कोट गाउँपालिकाको पशु सेवा शाखाको आ.व. ....को स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार डेरी पकेट कार्यक्रम अन्तर्गत भकारो सुधार कार्यक्रम सञ्चालनको लागि धुर्कोट गाउँपालिकाको .....वार्ड गुल्मी (यसपछि प्रथम पक्ष भनिने) र धुर्कोट गाउँपालिका पशु सेवा शाखा (यसपछि दोस्रो पक्ष भनिने) बीच तपसिलका सर्तहरु पालना गर्ने गरी सम्भौता गरी लियौ दियौ ।

तपसिल

१. प्रथम पक्षले गाई, भैसी पालनका सबै सदस्य बीच समन्वय राखि सञ्चालन गर्नेछौ ।
२. कार्यक्रम सञ्चालनका लागि दोस्रो पक्षले गाई, भैसीको भकारो खोर सुधार बापत रु २००,०००। दुई लाख मात्र खाता खोलेको बैकमा रकम जम्मा गर्नेछ ।
३. दास्रो पक्षबाट प्राप्त बस्तुगत तथा रकमगत कोष अनुदान रकम उदेश्य अनुरूप वार्डमा कार्यरत र गाउँपालिकाको सल्लाह अनुसार मात्र परिचालन गर्नेछौ ।
४. सञ्चालन भएका पशु सेवा कार्यक्रमको पूर्ण जिम्मेवारीका साथ त्यसको कार्यन्वयन गरी प्रत्येक ४ महिनामा गाउँपालिकामा प्रतिवेदन बुझाउनेछौ ।
५. पशु विकास तथा पशु स्वास्थ्य कार्यक्रम सम्बन्धित प्राविधिकको प्रत्यक्ष रेखदेखमा सञ्चालन गर्नेछौ ।
६. प्रत्येक ५ वर्षमा हाम्रो प्रजनन युक्त रागोहरु नाता नपर्ने अर्को समूहमा साटासाट गर्नेछौ।
७. गाई, भैसीपालन कार्यक्रम नियमित रुपमा सञ्चालन गर्नेछौ ।
८. भकारो निर्माणको खर्च भएको बिल भर्पाइ तुरुन्त पेश गर्नेछौ ।

८. पशु आहाराको लागि दोस्रो पक्षबाट प्राप्त बिउ बिरुवाहरु सबै सदस्यले आफ्नो बारी तथा काल्नामा लगाई घाँस खेती गर्नेछौं ।
९. कोषमा प्राप्त रकम सही कार्यमा मात्र प्रयोग गर्नेछौं र दोस्रो पक्षबाट प्राप्त अनुदान रकम सहयोग देखिने गरी साइनबोर्ड राख्नेछौं ।
१०. समूहमा सञ्चालन भएका पशु सेवा कार्यक्रमको प्राप्त बस्तुगत तथा रकमगत कोष कुनै हिना बिना गर्ने छैन, गरेमा कानुन बमोजिम भोग्न तयार छौं ।
११. गाई, भैसी बिरामी भएमा सम्बन्धित प्राविधिक तथा गाउँपालिकाको पशु सेवा शाखामा जानाकारी गराउनेछु ।
१२. विभिन्न समयमा सम्बन्धित निकायबाट गरिने अनुगमनलाई सकृयताका साथ सहयोग गर्नेछु ।
१३. पशु बीमा अनिवार्य गरेको हुनुपर्नेछ ।
१४. साभेदारीमा निर्माण गरिएको भकारोको मर्मत सम्भार आफै गर्नुपर्नेछ ।

प्रथम पक्षको तर्फबाट

फार्मको नाम :

ठेगाना :

वार्डको तर्फबाट

प्राविधिकको नाम :

सही :

पद :

साक्षी :

दोस्रो पक्षको तर्फबाट

नाम: .....

सहि:

पद: प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

मिति:

सहि:

कार्यालयको छाप:

शाखाको तर्फबाट

नाम थर :.....

पद:.....

दस्तखत:

अनुसूची-२३

(दफा ८ सँग सम्बन्धित)

नर्सरी स्थापना तथा सुधार गर्ने सम्झौता पत्र

धुर्कोट गाउँपालिकाको पशु सेवा शाखाको आ.व. ....को स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार नर्सरी स्थापना कार्यक्रम सञ्चालनको लागि धुर्कोट गाउँपालिकाको .....वार्ड गुल्मी (यसपछि प्रथम पक्ष भनिने) र धुर्कोट गाउँपालिका पशु सेवा शाखा (यसपछि दोस्रो पक्ष भनिने) बीच तपसिलका सर्तहरू पालना गर्ने गरी सम्झौता गरी लियौं दियौं ।

तपसिल

१. प्रथम पक्षले गाई, भैसीपालन, बाखापालनका सबै सदस्य बीच समन्वय राखी सञ्चालन गर्नेछ ।
२. कार्यक्रम सञ्चालनका लागि दोस्रो पक्षले नर्सरी स्थापनाबापत रु ५०,०००/- पचास हजार मात्र खाता खोलेको बैकमा सम्झौता अनुसार काम सम्पन्न भए पछि रकम जम्मा गर्नेछ ।
३. दोस्रो पक्षबाट प्राप्त बस्तुगत तथा रकमगत कोष अनुदान रकम उदेश्य अनुरूप वार्डमा कार्यरत प्राविधिक, जनप्रतिनिधि र गाउँपालिकाको सल्लाह अनुसार मात्र परिचालन गर्ने पर्नेछ ।
४. सञ्चालन भएका पशु सेवा कार्यक्रमको पूर्ण जिम्मेवारीका साथ त्यसको कार्यान्वयन गरी प्रत्येक ४ महिनामा वार्ड, पशु विकास शाखा र गाउँपालिकामा प्रतिवेदन बुझाउने पर्नेछ ।
५. पशु विकास तथा पशु स्वास्थ्य कार्यक्रम सम्बन्धित प्राविधिकको प्रत्यक्ष रेखदेखमा सञ्चालन गर्नेछु ।
६. पशुपालन कार्यक्रम नियमित रुपमा सञ्चालन गर्नेछु ।
७. उत्पादित बिउ बेर्ना धुर्कोट गाउँपालिकाको पशु विकास शाखालाई आवश्यक परे जति उपलब्ध गराउनेछु ।
८. नर्सरी स्थापनाको खर्च भएको बिल भर्पाइ तुरुन्त पेश गर्नेछु ।
९. पशु आहाराको लागि उत्पादित बिउ बिरुवा आफ्नो बारी तथा काल्नामा लगाई घाँस खेती गर्नेछु ।

१०. कोषमा प्राप्त रकम सही कार्यमा मात्र प्रयोग गर्नेछु र दोस्रो पक्षबाट प्राप्त अनुदान रकम सहयोग देखिने गरी साइनबोर्ड राख्नेछु ।
११. सञ्चालन भएका पशु सेवा कार्यक्रमको प्राप्त बस्तुगत तथा रकमगत कोष कुनै हिना बिना गर्ने छैन, गरेमा कानुन बमोजिम भोग्न तयार छु ।
१२. पशु बीमा गराउन प्रोत्सान गराउनेछु ।
१३. विभिन्न समयमा सम्बन्धित निकायबाट गरिने अनुगमनलाई सकृयताका साथ सहयोग गर्नेछु ।
१४. उत्पादित विउ बेर्ना को दर भाउ सरकारी नियम अनुसार हुनेछ ।
१५. साभेदारीमा निर्माण गरिएको नर्सरीको मर्मत सम्भार आफै गर्नुपर्नेछ ।
१६. नर्सरी स्थापनाको लागि धुर्कोट गाउँपालिकाको पशु विकास शाखाबाट रु.५०,०००/- पचास हजार र आफै रु.५०,०००/- पचास हजार गरी रु. १००,०००/- बराबरको काम गर्नेछु ।
१७. तारबार/जाली लगाउने/छहारी बनाउने/विउ खरिद गर्ने/पोली व्याग खरिद गर्ने जस्ता कार्य गर्नेछु ।

प्रथम पक्षको तर्फबाट

फार्मको नाम :

ठेगाना :

वार्डको तर्फबाट

प्राविधिकको नाम :

पद:

रोहबर

श्री.....

पद: अध्यक्ष

धु. गा.पा.....गुल्मी

दोस्रो पक्षको तर्फबाट

नाम: .....

सहि:

पद: प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

मिति:

सहि:

कार्यालयको छाप:

शाखाको तर्फबाट

नाम थर : .....

पद: .....

दस्तखत:

अनुसूची-२४

(दफा ८ सँग सम्बन्धित)

बाखाको नश्ल सुधारको लागि बोका वितरण तथा बाखापालन गर्ने सम्झौता पत्र

धुर्कोट गाउँपालिका को पशुसेवा शाखाको आ.ब. ....को स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार बाखापालन कार्यक्रम अन्तर्गत कार्यक्रम सञ्चालनको लागि बोका वितरण कार्यक्रम सञ्चालनको लागि धुर्कोट गाउँपालिकाको .....वाड गुल्मी (यसपछि प्रथम पक्ष भनिने) र धुर्कोट गाउँपालिका पशुसेवा शाखा (यसपछिदोस्रो पक्ष भनिने) बीच तपसिलका शर्तहरू पालना गर्ने गरी सम्झौता गरी लियौ दियौ ।

तपसिल

१. प्रथम पक्षले बाखापालनका सबै सदस्य बीच समन्वय राखी सञ्चालन गर्नेछौ ।
२. कार्यक्रम सञ्चालनका लागि दोस्रो पक्षले एक ओटा बोका खरिदको लागि रु.१५,०००/- पन्ध्र हजार मात्र खाता खोलेको बैकमा रकम जम्मा गर्नेछ ।
३. दोस्रो पक्षबाट प्राप्त वस्तुगत तथा रकमगत कोष अनुदान रकम उदेश्य अनुरूप वाडमा कार्यरत र गाउँपालिकाको सल्लाह अनुसार मात्र परिचालन गर्नेछौ ।
४. सञ्चालन भएका पशु सेवा कार्यक्रमको पूर्ण जिम्मेवारीका साथ त्यसको कार्यन्वयन गरी प्रत्येक ४ महिनामा गाउँपालिकामा प्रतिवेदन बुझाउनेछौ ।
५. पशु विकास तथा पशु स्वास्थ्य कार्यक्रम सम्बन्धित प्राविधिकको प्रत्यक्ष रेखदेखमा सञ्चालन गर्नेछौ ।
६. प्रत्येक १.५ वर्षमा हाम्रो प्रजनन युक्त बोकाहरु नाता नपर्ने अर्को समूहमा साटासाट गर्नेछु ।
७. बाखापालन कार्यक्रम गतिविधि नियमित रूपमा सञ्चालन गर्नेछौ ।
८. बाखाको खोर स्थानीय सामाग्रीको प्रयोग गरी निमार्ण गर्नेछौ ।

८. पशु आहाराको लागि दोस्रो पक्षबाट प्राप्त बिउ बिरुवाहरु सबै सदस्यले आफ्नो बारी तथा काल्नामा लगाइ घाँस खेती गर्नेछौं ।
९. कोषमा प्राप्त रकम सहि कार्यमा मात्र प्रयोग गर्नेछौं र दोस्रो पक्षबाट प्राप्त अनुदान रकम सहयोग देखिने गरी साइनबोर्ड राख्नेछौं ।
१०. समूहमा सञ्चालन भएका पशुसेवा कार्यक्रमको प्राप्त बस्तुगत तथा रकमगत कोष कुनै हिनामिना गर्ने छैनौं, गरेमा कानुन बमोजिम भोग्न तयार छौं ।
११. बोका बाखा बिरामी भएमा सम्बन्धित प्राविधिक तथा गाउँपालिकाको पशुसेवा शाखामा जानाकारी गराउनेछौं ।
१२. विभिन्न समयमा सम्बन्धित निकायबाट गरिने अनुगमनलाई सकृयताका साथ सहयोग गर्नेछौं ।
१३. पशु बीमा अनिवार्य गरेको हुनुपर्नेछ ।

प्रथम पक्षको तर्फबाट

फार्मको नाम :
ठेगाना :

वार्डको तर्फबाट

प्राविधिकको नाम :
सही :
पद :
साक्षी :

दोस्रो पक्षको तर्फबाट

नाम : .....
सहि :
पद: प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत
मिति:
सहि:
कार्यालयको छाप:
शाखाको तर्फबाट
नाम थर :.....
पद:.....
दस्तखत:

अनुसूची-२५
(दफा ३३ सँग सम्बन्धित)
धुर्कोट गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
पशु विकास शाखा
धुर्कोट रजस्थल
गुल्मी

किसान परिचय पत्र

फोटो

परिचय पत्र नं :.....

जारी मिति :.....

पालेको पशुको किसिम:.....

नाम थर :.....

ठेगाना:.....

किसानको वर्गीकरण:.....

उत्पादन गर्ने वस्तु :.....

किसानको दस्तखत:.....

प्रमाणित गर्नेको नाम:

मिति:

पद:

कार्यालय :

दस्तखत:.....

८. भुटो विवरण पेश गरेको पाइएमा सहकारीका पदाधिकारीलाई कानुनी कार्बाही गरिनेछ, साथै सहकारी खारेज गरिनेछ ।

प्रथम पक्षको तर्फबाट

फार्मको नाम :

ठेगाना :

वार्डको तर्फबाट

प्राविधिकको नाम :

सही :

पद :

साक्षी :

समूह समितिको सचिव श्री : .....

दस्तखत

दोस्रो पक्षको तर्फबाट

नाम: .....

सहि:

पद: प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

मिति:

सहि:

कार्यालयको छाप:

शाखाको तर्फबाट

नाम थर :.....

पद:.....

दस्तखत:

अनुसूची-२७
(दफा ३, ४ र ५ सँग सम्बन्धित)

अनुदानको लागि सहकारीले राख्नुपर्ने विवरण

सि नं	किसानको नाम थर	ठेगाना	परिचय पत्र नं	उत्पा दित वस्तु	पालेका पशु संख्या	बिक्री संख्या/ लि./ किलो/ गोटा	दर	जम्मा बुभ्केको रु	कै.

अनुसूची-२८

(दफा ६, ७, ८ र ९ सँग सम्बन्धित)

प्रस्तावित आर्थिक अनुदान सम्बन्धी विवरण

१. खोर सुधार तर्फ ४० प्रतिशत गाउँपालिकाको लगानी

सि.नं	वडाको विवरण	परिवार संख्या	अनुमानित लागत / परिवार /	गा.पा.बाट अनुदान / परिवार	सम्बन्धित परिवारको लगानि	कुल जम्मा	आवश्यक रकम रु गा.पा.बाट
१	पिपलधारा	५०	२००००	८०००	१२०००	२००००	४०००००
२	नयाँगाउँ	४०	२००००	८०००	१२०००	२००००	३२००००
३	हाडहाडे	५०	२००००	८०००	१२०००	२००००	४०००००
४	वाग्ला	४०	२००००	८०००	१२०००	२००००	३२००००
५							
६							
७							
जम्मा		१८०	२००००	८०००			१४४००००

२. दूध उत्पादनमा प्रति लिटर रु ५१- गा.पा.बाट अनुदान ५० लि. भन्दा बढी उत्पादन गर्ने किसानको लागि ।

सि.नं.	वडाको विवरण	परिवार संख्या	गा.पा.बाट अनुदान / महिना	सम्बन्धित परिवारबाट आमदानी	कुल जम्मा	आवश्यक रकम रु गा.पा.बाट
१	पिपलधारा	२०	५०००.००	६००००.००	६५०००.००	६००००.००
२	नयाँगाउँ	१०	२५००.००	३००००.००	३२५००.००	३००००.००
३	हाडहाडे	१०	२५००.००	३००००.००	३२५००.००	३००००.००
४	वाग्ला	१०	२५००.००	३००००.००	३२५००.००	३००००.००
५	जैसिथोक	३५	८७५०.००	१०५०००.००	११३७५०.००	१०५०००.००
६	रजस्थल	२०	५०००.००	६००००.००	६५०००.००	६००००.००
जम्मा						३१५०००.००

३. अन्दा प्रति गोटा रु.२१- गा.पा.बाट अनुदान १० माउ भन्दा बढी स्थानीय कुखुरा र १०० भन्दा बढी माउ उन्नत कुखुरापालकको लागि ।

सि. नं.	वडाको नाम	परिवार संख्या	गा.पा.बाट अनुदान/वर्ष	सम्बन्धित परिवारबाट आम्दानी	कुल जम्मा	आवश्यक रकम रु गा.पा.बाट
१	पिपलधारा	५	१२०००.००	९००००.००	१०२०००.००	१२०००.००
२	नयाँगाउँ	५	१२०००.००	९००००.०	१०२०००.००	१२०००.००
३	हाडहाडे	८	१९,२००.००	१४४०००.००	१६३२००.००	१९,२००.००
४	वाग्ला	७	१६८००.००	१२६०००.००	१४२८००.००	१६८००.००
५	जैशिक	७	१६८००.००	१२६०००.००	१४२८००.००	१६८००.००
६	रजस्थल	५	१२०००.००	९००००.००	१०२०००.००	१२०००.००
	जम्मा	३७		६६६०००.००		८८८००.००

४. बोका /खसी प्रति वर्ष ३ वटा भन्दा बढी बिक्री गर्नेको लागि प्रति किलो रु. २५१- अनुदान

सि. नं.	वडाको विवरण	परिवार संख्या	आम्दानी बिक्री बाट/परिवार	गा.पा.बाट अनुदान/परिवार	सम्बन्धित परिवारको लगानी	कुल जम्मा	आवश्यक रकम रु गा.पा.बाट
१	पिपलधारा	१००	३३०००००.००	१५००.००			१५०००००.००
२	नयागाउ	९०	२९७००००.००	१५००.००			१३५०००.००
३	हाडहाडे	८५	२८०५०००.००	१५००.००			१२७५००.००
४	वाग्ला	६०	१९८००००.००	१५००.००			९००००.००
५	रजस्थल	७५	२४७५०००.००	१५००.००			११२५००.००
६	बस्तु	८०	२६४००००.००	१५००.००			१२००००.००
७	जैशिक	६०	१९८००००.००	१५००.००			९००००.००
	जम्मा	४६०	१५१८००००.००				६९००००.००

५. घाँसको बिउ उत्पादन प्रति किलो रु १० गा.पा.बाट अनुदान ३०० किलो भन्दा माथि उत्पादनको लागि

सि. नं.	वडाको विवरण	परिवार सख्या	उत्पादन किलो	गा.पा.बाट अनुदान/ परिवार	जम्मा रकम गा.पा.बाट	कैफियत
१	पिपलधारा	५	१५००	३०००.००	१५०००.००	
२	नयागाउ	५	१५००	३०००.००	१५०००.००	
३	हाडहाडे	५	१५००	३०००.००	१५०००.००	
४	वाग्ला	५	१५००	३०००.००	१५०००.००	
५	रजस्थल	५	१५००	३०००.००	१५०००.००	
६	बस्तु	५	१५००	३०००.००	१५०००.००	
७	जैशथोक	५	१५००	३०००.००	१५०००.००	
	जम्मा	३५			१०५०००.००	

अनुसूची-२९
(दफा ३८ को उपदफा (१), (२) र (३) सँग सम्बन्धित)
पशु बीमा सञ्चालन गर्न सम्झौता

धुर्कोट गाउँपालिकाको पशु विकास शाखाको आ.व.....को लागि स्वीकृत बजेट अनुसार यस गाउँपालिका अन्तर्गत वडाका पशुपंक्षीजन्य वस्तुहरूलाई पशुधनको सुरक्षाको लागि बीमा गराउनका लागि भएको प्रस्ताव मूल्याङ्कन भई निर्णय अनुसार श्री धुर्कोट गाउँपालिकाका किसानहरूको पशुपंक्षीजन्य वस्तुहरूको सुरक्षालाई सहयोग गर्ने निर्णय भएकोले धुर्कोट गाउँपालिका (यस पछि पहिलो पक्ष भनिने) र श्री..... इन्स्योरेन्स कम्पनी, ... शाखा (यस पछि दोस्रो पक्ष भनिने) बीच तपसिल अनुसार गर्ने गरी सम्झौता गरियो ।

तपसिल

१. दोस्रो पक्षले तोकिएको स्थानमा तोकिएको पशुजन्य वस्तुमा पशु बीमा २ महिनाभित्र गराई सक्नुपर्नेछ ।
२. स्वीकृत योजना अनुसार यस गाउँपालिकाको .....मा ....., ...मा ....., ...मा ..... गरी जम्मा ..... बाख्रामा पशु बीमा गराउनु पर्नेछ । साथै .....मा ....., ...मा ....., ...मा ....., ...मा ..... गरी जम्मा ..... गाई भैसीमा बीमा गराउनु पर्नेछ ।
३. कार्य प्रगतिको आधारमा पहिलो पक्षले दोस्रो पक्षलाई प्रति बाखा बढिमा रु.....।- र भैसीमा रु. ....।-का दरले काम सम्पन्न भएपछि बिल अनुसार एकमुष्ट खातामा जम्मा गरी दिनेछ ।
४. किसान र गाउँपालिकाको ...../..... प्रतिशत लगानीमा उक्त बीमा कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
५. पहिलो पक्षले कुनै पनि समयमा सहकार्यको अनुगमन गर्न सक्नेछ ।
६. पहिलो पक्षले उपलब्ध गराएको रकमबाट सम्पन्न कामको सबकलै बिलहरू कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन प्रमाणित गरी ..... महिनाभित्रै दोस्रो पक्षले पहिलो पक्षलाई उपलब्ध गराई सक्नुपर्नेछ ।

७. प्रस्ताव अनुसारको काम नगरेमा वा प्राप्त रकम सदुपयोग भएको पाइएमा कुनै पनि बेलामा सम्झौता भङ्ग हुन सक्नेछ र दुरुपयोग भएको रकम पहिला पक्षले सरकारी बाँकी सरह असुल गर्नेछ ॥

८. यदि सहकार्यमा कुनै समस्या वा विवाद आई परेमा दुवै पक्षको सहमतीमा विवाद टुङ्गयाइनेछ ।

यो सम्झौतामा मिति २०.....।.....।..... बाट लागू भई मिति २०.....।.....।..... मा टुङ्गिनेछ ।

उपर्युक्त काम गर्न दुवै पक्षबाट राजीखुशीले सहीछाप भयो ।

इति सम्वत् २०७....साल ..... महिना ..... गते रोज ....मा शुभम् ।

रोहबर

दस्तखतः

नामथरः

पदः

कार्यालयः

छापः

पहिलो पक्ष

दस्तखतः

नामथरः

पदः

कार्यालयः

छापः

दोस्रो पक्ष

दस्तखतः

नामथरः

पदः

कार्यालयः

छापः

अनुसूची-३०

दफा ३३ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित

धुर्कोट गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय
पशु विकास संस्था
धुर्कोट रजस्थल, गुल्मी

Rabies Vaccination Status Card For Dogs And Cats

कुकुर र बिरालोहरुलाई रेबिज सुई दिइएको रेकर्ड

DR. NO. _____

Name of the Pet owner :

Rural Municipality/Municipality :

Ward No. : _____ Tole :

Name of Dog/Cat : _____ Age : _____ Y : M :

Sex M M/F Breed :

Type of Rabies Vaccine Given :

Last Vaccinated on :

Nest Due Date of Vaccination :

Attending Veterinary Surgeon :

सि.नं.	भ्याक्सिनको नाम	भ्याक्सिन लगाएको मिति	अर्कोपटक लगाउने मिति	कैफियत

अनुसूची-३१
दफा ३३ को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित
पशु/पंक्षी फार्म दर्ता प्रमाण-पत्र को नमूना

धुर्कोट गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

पशु विकास शाखा
धुर्कोट रजस्थल, गुल्मी

फोटो

पशु/पंक्षी फार्म दर्ता प्रमाण-पत्र

जिल्ला पशु/पंक्षीको विवरणलाई व्यवस्थित गर्दै पशु सेवा प्रसार कार्यलाई टेवा पुर्याउने उद्देश्यले यस जिल्लाको ..... गा.पा./न.पा. वडा नं. .... निवासी श्री ..... ले सञ्चालन गरेको व्यवसायिक साना/मझौला/ठूला प्रकारको ..... फार्म यस कार्यालयको अभिलेखमा दर्ता गरी यो प्रमाण-पत्र प्रदान गरिएको छ ।

मिति :

शाखा प्रमुख :

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

अनुसूची-३२
दफा ३३ संग सम्बन्धित

कृषक समूह/समिति दर्ताको प्रमाण-पत्र को नमूना

धुर्कोट गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

पशु विकास शाखा
धुर्कोट रजस्थल, गुल्मी

कृषक समूह/समिति दर्ता प्रमाण-पत्र

समूह पद्धतिलाई सुव्यवस्थित गर्दै पशु सेवा प्रसार कार्यलाई टेवा पुर्याउने उद्देश्यले यस जिल्लाको ..... गा.पा./न.पा. वडा नं. .... मा मिति ..... मा गठित श्री ..... कृषक समूह/समितिलाई यस कार्यालयको अभिलेखमा दर्ता गरी यो प्रमाण-पत्र प्रदान गरिएको छ ।

मिति :

शाखा प्रमुख

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

अनुसूची-३३
दफा ३३ संग सम्बन्धित

मासु पसल दर्ता प्रमाण-पत्रको नमूना

दर्ता नं. :.....

धुर्कोट गाउँपालिका
गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

पशु विकास शाखा
धुर्कोट रजस्थल, गुल्मी

मासु पसल दर्ता प्रमाण-पत्र

मासु पसललाई व्यवस्थित गरी उपभोक्तालाई स्वच्छ, सफा र गुणस्तरीय मासु बिक्री वितरण गर्न यस जिल्लाको धुर्कोट गाउँपालिका वडा नं. .... मा भएको मासु पसल यस कार्यालयको अभिलेखमा दर्ता गरी यो प्रमाण-पत्र प्रदान गरिएको छ ।

मासु पसलको नाम :

ठेगाना :

सञ्चालनकर्ताको नाम :

बाबुको नाम :

बाजेको नाम :

बध गरिने पशुको किसिम :

सञ्चालनकर्ताको दस्तखत :

औंठाको छाप :

सञ्चालनकर्ता
को फोटो

दायाँ	बायाँ
-------	-------

शाखा प्रमुख

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

अनुसूची-३४
(दफा ६ सँग सम्बन्धित)

Monthly Animal Disease Report Form for Service Center .....

District :
Name of
Reporting
Officer

Year

Month

Summary of Registers

	Cattle	Yak	Buff	Goat	Sheep	Pig	Equine	Avian	Dog		
No of Cases where sick animal examined											
No, of Cases Where no animal seen but sample examined											
No. of Cases where no animal seen and no sample examined											
No. of insemination											
No. of Castrations											
Others Procedures											
Others Procedures											

Mammalian Diseases

1.1. Specific Diseases :

Disease		No. of Out-breaks	No. of animal susceptible	No. of New Cases (No. affected)	No. of Deaths	Vaccinations	Treatments	Remarks
		Action Mycosis	Cattle					
Buff								
Goat								

Disease		No. of Out-breaks	No. of animal Susceptible	No. of New Cases (No. affected)	No. of Deaths	Vaccinations	Treatments	Remarks
	Sheep							
	Pig							
	Equines							
Others Species								
Anthrax	Cattle							
	Buff							
	Goat							
	Sheep							
	Pig							
Equines								
Others Species								
Blackquarter	Cattle							
	Buff							
Bovine brucellosis (B abortus)	Cattle							
	Buff							
Bovine tuberculosis	Cattle							
	Buff							
Bovine Babe Siosis	Cattle							
	Buff							
Buffalo Pox	Buff							
Caprine and Ovine brucellosis (B melitensis)	Goat							
	Sheep							
Classical Swin Fever	Pig							
Coccidiosis	Cattle							
	Buff							
	Goat							
	Sheep							
	Pig							
	Equines							
Rabbit								
Others Species								
Contagious agalactia	Goat							
	Sheep							
Contagious caprine Pleuropneumonia	Goat							
Enterotoxaema	Cattle							
	Buff							
	Goat							
	Sheep							
	Pig							
Equines								
Others Species								
Enzootic abortion	Goat							
	Sheep							
Enzootic haematuna	Cattle							

Disease		No. of Out-breaks	No. of animal Susceptible	No. of New Cases (No. affected)	No. of Deaths	Vaccinations	Treatments	Remarks
	Buff							
Ephemeral fever	Cattle							
	Buff							
Equine influenza A	Equines							
Foot and Mouth Disease	Cattle							
	Buff							
	Goat							
	Sheep							
	Pig							
Hydatidosis/ Echinococcus infestation	Cattle							
	Buff							
	Goat							
	Sheep							
	Equines							
Haemorrhagic Septicaemia	Buff							
	Cattle							
Japanese Encephalitis	Equines							
Listeriosis	Cattle							
	Buff							
	Goat							
	Sheep							
Liver Fluke	Cattle							
	Buff							
	Goat							
	Sheep							
	Pig							
	Equines							
Other Species								
Mange	Goat							
	Sheep							
Other Species								
Ovine Foot Rot	Goat							
	Sheep							
Paramphistomosis	Cattle							
	Buff							
	Goat							
	Sheep							
	Equines							
Other Species								
Parastic gastroenteritis (including tapeworms)	Cattle							
	Buff							
	Goat							
	Sheep							

Disease		No. of Out-breaks	No. of animal Susceptible	No. of New Cases (No. affected)	No. of Deaths	Vaccinations	Treatments	Remarks
Equines								
Other Species								
Paratuberculosis (Johnes Disease)	Cattle							
	Buff							
	Goat							
	Sheep							
PPR	Goat							
	Sheep							
Rabies	Cattle							
	Buff							
	Goat							
	Sheep							
	Dog							
Other Species								
Rinderpest	Cattle							
	Buff							
	Goat							
	Sheep							
Other Species								
Sheep & Goat Pox	Sheep							
	Goat							
Swine Erysipeleas	Pig							
Theilerosis	Cattle							
	Buff							
Other Species								
Warbie Infestation	Cattle							
	Buff							
	Goat							
	Sheep							
	Equines							
Other Species								

1.2. Non Specific Disease :

Disease		No. of Out-breaks	No. of animal Susceptible	No. of New Cases (No. affected)	No. of Deaths	Vaccinations	Treatments	Remarks
Abortion	Cattle							
	Buff							
	Goat							
	Sheep							
	Pig							

Disease		No. of Out-breaks	No. of animal Susceptible	No. of New Cases (No. affected)	No. of Deaths	Vaccinations	Treatments	Remarks
	Equines							
Other Species								
Diarrhoea	Cattle							
	Buff							
	Goat							
	Pig							
	Sheep							
Other Species								
Infertility	Cattle							
	Buff							
	Goat							
	Sheep							
	Equines							
Other Species								
Mastitis	Cattle							
	Buff							
	Goat							
	Sheep							
	Equines							
Other Species								
Nervous Signs	Cattle							
	Buff							
	Goat							
	Sheep							
	Equines							
Other Species								
Red Urine	Cattle							
	Buff							
Other Species								
Respiratory Signs	Cattle							
	Buff							
	Goat							
	Sheep							
	Equines							
Other Species								
Skin lesions	Cattle							
	Buff							
	Goat							
	Sheep							

Disease		No. of Out-breaks	No. of animal Susceptible	No. of New Cases (No. affected)	No. of Deaths	Vaccinations	Treatments	Remarks
	Equines							
	Pig							
Other Species								
Sudden Death	Cattle							
	Buff							
	Goat							
	Sheep							
	Equines							
	Pig							
Other Species								
	Cattle							
	Buff							
	Goat							
	Sheep							
	Equines							
	Pig							
Other Species								
	Cattle							
	Buff							
	Goat							
	Sheep							
	Equines							
	Pig							
Other Species								
	Cattle							
	Buff							
	Goat							
	Sheep							
	Equines							
	Pig							
Other Species								
	Cattle							
	Buff							
	Goat							
	Sheep							
	Equines							
	Pig							

Disease		No. of Out-breaks	No. of animal Susceptible	No. of New Cases (No. affected)	No. of Deaths	Vaccinations	Treatments	Remarks
Other Species								
	Cattle							
	Buff							
	Goat							
	Sheep							
	Equines							
	Pig							
Other Species								
	Cattle							
	Buff							
	Goat							
	Sheep							
	Equines							
	Pig							
Other Species								

POULTRY DISEASES

2.1. Specific Diseases

Disease		No. of Outbrakes	No. of animal Susceptible	No. of New Cases (No. affected)	No. of Deaths	Vaccinations	Treatments	Remarks
Avian infection bronchitis	Chicken							
Avianfectious laryngotracheitis	Chicken							
Avian lymphoid leucosis	Chicken							
Avian tuberculosis	Chicken							
Chicken anaemia virus infection	Chicken							
Coccidiosis	Chicken							
	Duck							
Others Species								
Duck Viral Hepatitis	Duck							
Duck Virus Enteritis	Duck							
Encephalomyelitis	Chicken							
External Parasites	Chicken							
	Duck							
Fowl cholera	Chicken							
Fowl pox	Chicken							

Disease		No. of Outbreaks	No. of animal Susceptible	No. of New Cases (No. affected)	No. of Deaths	Vaccinations	Treatments	Remarks
Fowl typhoid	Chicken							
infectious bursal disease (Gumboro)	Chicken							
Intestinal helminths	Chicken							
	Duck							
Marek's disease	Chicken							
Mycoplasmosis (M gallisepticum)	Chicken							
	Duck							
Mycotoxocosis	Chicken							
	Duck							
New castle disease (Ranikhet)	Chicken							
	Duck							
Other Species								
Pulloru disease	Chicken							

2.2. Non-specific conditions

Disease		No. of Outbreaks	No. of animal Susceptible	No. of New Cases (No. affected)	No. of Deaths	Vaccinations	Treatments	Remarks
Chronic respiratory disease	Chicken							
	Duck							
other species								
Diarrhoea	Chicken							
	Duck							
other species								
Nervous signs	Chicken							
	Duck							
other species								
Other respiratory signs	Chicken							
	Duck							
other species								
Sudden death	Chicken							
	Duck							
other species								

2.3. OTHER CONDITIONS (SPECIFIC AND NON-SPECIFIC) NOT INCLUDED ELSEWHERE

Disease		No. of Outbreaks	No. of animal Susceptible	No. of New Cases (No. affected)	No. of Deaths	Vaccinations	Treatments	Remarks
_____	Chicken							
_____	Duck							
_____	other species							
_____	Chicken							
_____	Duck							
_____	other species							
_____	Chicken							
_____	Duck							
_____	other species							
_____	Chicken							
_____	Duck							
_____	other species							
_____	Chicken							
_____	Duck							
_____	other species							

Prepared by :

Certified by :

Name :

Name :

Designation :

Designation :

ooo